

Polis teşkilâtı hakkında 1/165 numaralı kanun lâiyhası ve Dahiliye ve Bütçe encümenleri mazbataları

T. C.

Başvekâlet

Muamelât müdürlüğü

Sayı: 6/3996

10 - XI - 1931

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Dahiliye vekâletince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetinin 3 - XI - 1931 tarihli içtimarında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan polis teşkilâtı kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur. Muktazasının ifasına müsaade buyurulmasını rica ederim efendim.

Başvekil
İsmet

Polis teşkilât kanununun esbabı mucibe lâiyhası

Elyevm meri bulunan polis nizamnamesinin teşkilâta mütedair olan maddeleri bu günkü ihtiyacı temine gayrikâfidir. Devlet memurları maaşatının tevhit ve teadülüne dair 1452 numaralı kanunun ikinci maddesinde; Devlet daireleri teşkilâtına ait yeni kanunlar yapılmaya kadar bu kanuna merbut kadro cetvellerinin teşkilât kanunu hükmünde olduğu tasrih edilmiş bulduğundan, yeni bir teşkilât kanunu tanzimi icap etmiş ve polis teşkilâtının, kanunî mevzuatımıza uygun ve muvazi bir şekilde konulması için işbu polis teşkilât kanununun tedvinine katî lüzum hâsıl olmuştur.

Ahiren meriyet mevkiiie konulmuş olan Devlet memurları maaşatının tevhit ve teadülüne dair 1452 numaralı kanun ile bilûmum memurların vaziyetleri tesbit edilmiştir. Bu kanunla Devlet memuriyetine bidayeten girmek isteyenlerin azamî on dördüncü ve bunların yüksek meslek mekteplerinden mezun olanların on birinci dereceye, garp lisanlarından birine vukufu bilimtihan sabit olanların bir derece mafeyk memuriyete almaeaklarına ve Dahiliye merkez teşkilât vazifeleri hakkındaki 1624 numaralı kanunda da; on ikinci ve daha yukarı derecelere yeniden almaeak memurların yüksek mektep mezunu olmalarına dair mevzu bulunan ahkâm ile eski polis nizamnamesinin de; hukuk ve mülkiyeden mezun olanların ancak ikinci komiserliğe ve bu mezunlardan mülki ve adli hizmetlerde iki sene bulunmuş olanların ise merkez memurluğuna tayinleri hakkındaki mevzuat mukayese edildiği takdirde büyük bir fark nazara çarpmaktadır. 1700 numaralı Dahiliye memurları kanununda; mülkiye veya hukuk mezunlarının resmen on ikinci dereceye tayini merkez memurluğu ve muadili memurluklara ve iki buçuk sene staj devresinden sonra da doğrudan doğruya 9 uncu dereceye yani polis müdürlüğüne (emniyet müdürlüğü) ve muadili vazifelere almaeakları tasrih edilmiş olduğuna nazaran, eski polis nizamnamesi ahkâmının tatbikına maddeten imkân görülememekte ve bu suretle polis mesleki yüksek tahsil görmüş anasından mahrum kalmaktadır.

Halen beş derece olan ve 3 000 kuruştan başlıyan polis müdürlüklerinin kezalik Dahiliye memurları kanunundaki sarahate nazaran üç derece olması ve kaymakamlar sınıfına muadil bulunması ve maaşlarının da 4 000 den başlaması icapettiğinden işbu kanuna bu esas dairesinde ahkâm vazolunmuştur.

Polis mesleğinin derece ve sınıfları, duhul şartları, intihap ve tayin usulleri, terfi, tahvil ve nakıl, istifa ve mezuniyet, inzibatî cezalar, sicil gayret ve fedakârlık karşılıkları, tedris ve talim melbusat ve teçhizat ve tedavi ve saire gibi polis mesleğinde bulunanların hal ve istikballerini alâkadar eden ve tahtı temine alan umumî hükümler tesbit edilmiştir.

Mevcut ve meri polis nizamnamesi de yeniden bu esaslar dairesinde tetkik ve ıslah olunacaktır.

Umumî hükümler

Polis teşkilât kanunu maddelerinin esbabı mucibesi

Madde 1 — Halen olduğu gibi; polis üniformalı ve sivil olmak üzere ikiye tefrik edilmiş ve bilhassa sivil teşkilâtın zamanımızda haiz olduğu ehemmiyet nazarı itibara alınarak, bu sınıfa dahil olanlardan diğer sınıf mensubından fazla evsaf aranması için işbu kanuna ayrıca ahkâm vazolunmak suretile zabıtada mütehasıs memurların yetiştirilmesi daha mazbut bir şekleifrağ edilmiştir. İcabında bir adlı sınıf ihdası lüzumlu görülerek kabul edilmiştir. Bunların şeraiti yeni tanzim edilecek polis nizamnamesine vazolunacaktır.

Madde 2 — Vilâyetler; nüfus ve inzibatî ehemmiyetleri itibarile yekdiğerinin aynı olmadıklarından lüzum ve ihtiyaca göre bazılarında en büyük polis âmiri olarak Emniyet müdürü ve bazılarında ise emniyet memuru istihdamı icap etmektedir.

Vilâyetlerde polisin en büyük âmiri Emniyet müdürü veya emniyet memuru olarak tayin ve tasrih edilmiş ve bu gün olduğu gibi bazı vilâyetlerde polis âmirinin komiser muavini derecesinde küçük ve tecrübesiz memurlar uhdesinde bırakılması gibi bir mahzur da refedilmiş oluyor.

Emniyet müdürlüğü veya emniyet memurluğu ihdasındaki zaruretler:

Bu günkü vaziyete göre; vilâyetlerdeki polis âmirlerinin vazife ve faaliyet sahaları vilâyet merkezlerine ve müstesna olarak bir iki vilâyette bir kaç kazadaki vakayi ve hâdisata inhisar etmekte ve umumiyetle diğer vilâyetlerle kazalarda deveran eden ve inkilâbın tabii bir neticesi olarak doğan siyasî ve menfi cereyanlarla teşkilât itibarile polis âmirleri yakından alâkadar olamamaktadırlar. Bu gibi idarî ve siyasî işlerle meşgul bulunan teşkilât ta ihtiyacı temin edememektedir.

İdare âmirlerinin, mütenevvi vazaif arasında müstemirren bu işlerle iştigallerine maddeten imkân yoktur. Jandarma; şayanı itimat müsellâh bir kuvvet olarak daha ziyade kır zabıtası vazifesini görmekte ve teşkilâtın müsaadesizliği hasebile bu gibi cereyanlarla bihakkın meşgul olamamaktadır.

Bu esbap tahtında vilâyetlerde, bu gibi istihbarat ve istitlâata müteallik malûmatın; mesul bir merciin mevcut olmamasından, ekseriyetle mektubî kalemlerinde kaldığı ve lâyıf olan ehemmiyetin atfedilmediği anlaşılmaktadır.

İdare makinesinin arızasız ve inkilâbın icap ettirdiği bir suretle ve muhitine nüfuz ederek işlemesini temin için bu işlerle müstemirren meşgul olacak bir teşkilâta ve mercie katî ihtiyaç vardır. Bunun için vilâyetlerin istihbarat umuru bir mercide temerküz ettirilecek, ve bu iş hali hazırdaki polis âmirlerinin aslî vazifelerinden başka istihbarat ve istitlâat mesaili ile de iştigal edecek olan (Emniyet müdür veya memurları) tarafından tedvir olunacaktır. Memleketin yüksek menfaatlerini koruyacak, inkilâbın seyrini takip ve Cümhuriyet rejimine müteveccih sui kastlara vukuundan evvel mâni tedbirler ittihazı ile mükellef olan Emniyet müdürlükleri teşkilâtı; bu günkü bütçenin ademî müsaade hasebile nüve halinde vazifeye başlayacaktır. Her sene, bütçeye konacak kâfi tahsisat ile zabıtanın takviyesi ve binnetice bu lüzumlu teşkilâtın tevsii bilhassa hidematı âmmenin müsbet bir şekilde yürümesini temin edecek ve memlekete müfit ve müsmir neticeler tevhit edecektir.

Polis meslekinin derece ve sınıfları

Madde 3 — Polis silkinde mensup memurlar, merkezde ve vilâyetlerde olmak üzere ikiye tefrik edilmiştir. Merkezdekiler altı ve vilâyetlerdeki memurlar ise beş dereceye ayrılmışlardır. Dahiliye memurları kanununun bu maddeye tekabül eden maddesindeki ruh ve mana muhafaza edilmiş-

tir. Bu derecelerin barem kanununda gösterilen derecelerle bir gûna alâka ve münasebeti yoktur.

Halen başmemur ve sivil memur unvanını taşıyan memurlara da; sivil merkez memuru ve sivil komiser unvanı verilmesi bu madde ile tasrih olunmuştur. Yeniden şube teşkilâtı yapılmasına lüzum görülen emniyet müdüriyetlerinde emniyet veya merkez memurları derecesinden (şube reisleri) unvanile bir şube amirliği ihdas olunmuştur.

Polis müfettişleri ve emniyet müfettişleri, emniyet müdürleri ve polis mektebi müdürleri ve emniyet müdüriyetleri şube müdürleri ve muavinleri ve şube reisleri ve sivil merkez memurları ve emniyet memurları ve polis merkez memurları, resmî ve sivil komiserler: üçer; polis müfettiş muavinleri ve emniyet müfettiş muavinleri ve şube şefleri ikişer ve polis ve namzet memurlar birer sınıf ad ve itibar olunmuştur.

Merkez memurlukları evvelece bir sınıftan ibaretti. Ahiren mevkii meriyete vazolunan Dahiliye memurları kanunu; mülkiye veya hukuk mezunu olmıyan polis silkine mensup memurların polis müdürlüğüne terfilerine set çekmiştir. Halen (2500) kuruştan ibaret olan merkez memurluğu ile (4000) kuruş olarak tesbit edilen üçüncü sınıf Emniyet müdürlüğü arasında iki derece boş kalmaktadır. Mülkiye veya hukuk mezunu olmıyan polis mensubininin meslek dahilindeki terfilerine meydan ve imkân verebilmek için gerek merkez memurlukları ve gerek Emniyet memurlukları üç sınıf olarak kabul ve maaşları da 2500, 3000, 3500 olarak tesbit olunmuştur. Bu suretle meslekten yetişen zabıta memurlarının terfi hakları tahtı temine almış oluyor demektir. Bundan başka tekaüt kanununda; merkez memurları da dahil olmak üzere yirmi iki seneyi doldurmuş olan polis mensubininin yirmi beş seneyi doldurmuş Devlet memurları gibi tekaüt hakkına istihkak kesbedecekleri musarrahtır ki; bununla meslek mensuplarının hukuku siyanet edilmiş olmaktadır. Aynı zamanda bunlardan hangilerinin üniformalı ve hangilerinin sivil sınıfa mensup oldukları da bu maddede tasrih edilmiştir. Bundan başka bu madde ile komiserlerin memuriyet unvanları da gösterilmiştir. Polis nizamnamesinde; vilâyetlerdeki memurların üçüncü derecesine dahil olan üniformalı memurlara (komiser muavini) unvanı verilmekte ise de; başlı başına karakol kumandanlığı vazifesi ile mükellef bulunan bu sınıftaki memurların komiser muavini şeklinde gösterilmesi mantıkan doğru olamıyacağından bu memurlara (üçüncü komiser) unvanı verilmiştir.

Madde 4 — İstanbul şehrinin siyasi ehemmiyeti ve burada eenebilerin ve gayrimüslim anasının mütekâsif bulunması ve Ankaranın ise Hükümet merkezi olması ve her iki şehrin de cesameti ve nüfus itibarile kesafeti nazarı itibara alınarak İstanbul ve Ankara polis müdürlüklerine daha mücerrep ve muktedir zevatın getirilmesini ve hizmetinden istifade edilenlerin uzun müddet bu vazifede tutulabilmesini temin için maaşlarının birinci sınıf polis müdürleri maaşının fevkinde olarak maaş dereceleri bu kanuna merbut (C) cetveli ile tesbit edildiği; ve İstanbul polis müdürünün, birinci sınıf polis müdürlüğünün iki derece ve Ankara polis müdürünün ise, bir derece fevkinde maaş almaları esası bu madde ile kabul ve tasrih edilmiştir.

Madde 5 — Vilâyetler nüfus ve inzibatî ehemmiyetleri itibarile yekdiğerinin aynı olmadıklarından merkezî polis teşkilâtları da bittabi yekdiğerinin müşabihî olmıyacağından bazı vilâyetlerin tali polis âmirleri, merkez memurları, birinci ve ikinci komiser olabileceği gibi Ankara ve İstanbul ve İzmir gibi mühim ve büyük şehirlerde müdiriye merkez teşkilâtının tevsi ve şümullendirilmesi lâzımgelinceğinden bu gibi yerlerde lüzumuna göre emniyet müdüründen maada muayyen derecelerden müdür muavini, şube müdürü, şube müdür muavini, şube reisi istihdam olunacağı ve dereceleri bu maddede sarahaten gösterilmiştir.

Madde 6 — Her vilâyet zabıtası, kendi memuriyet ve faaliyet sahası dahilindeki hâdisat ile meşguldür. Bazan öyle içtimaî hâdiseler ve vakalar doğar ki, bir kaç vilâyeti birden alâkadar eder. Bu gibi sahai intişar ve tesiri şümüllü olan ve muhtelif vilâyetlerde aynı zamanda cereyan eden siyasi hâdiselerin tetkik ve takibinde bu sahalarda hazırlanmış memurların mesailerinin de mahallî zabıtasına iştirak ettirilmesi; hâdisata hâkim olmak ve vaziyeti tenvir etmek ve faaliyetin mahiyetini meydana çıkarmak için faideli ve lüzumlu olur.

Bu hususta bilhassa, içtimaî nizamı ihlâl matuf harekâtı ve hâdiseleri vukuundan evvel karşılayacak bir kıymet ve kudrette mütehassıs memurlar yetiştirilmesi icap etmektedir. Vilâyetlerde

bu işler için kâfi miktarda mütehassıs memur temini çok müşküldür.

Bu müşkülü bertaraf etmek ve tanzif edildiği kısımda vazifesini müdrik, olgun memur yetiştirmek ve ihtiyaç hâsıl olan vilâyetlere derhal sevk ederek vilâyetleri de bu mütehassıs memurlardan müstefit etmek maksat ve gayesile merkezde, Emniyet işleri umum müdürlüğü şubasında icap ve zaruret halinde vilâyetler kadrosundan muhtelif derecelerden memur tefrik ve istihdamına bu madde ile mesâğ ve imkân verilmiştir.

Madde 6 — Emniyet müdüriyetlerindeki kalem muamelâtını ifa etmek üzere ihtiyaca göre tesbit edilecek kadro dahilinde lüzumu kadar sivil ve üniformalı merkez memuru ile sivil ve üniformalı memurların tefrik olunacağı tasrih edilmiştir.

Polislik ağır ve yıpratıcı bir meslek olduğundan her memur karakol hizmetinden ziyade vazifesi daha hafif olan müdüriyet merkez teşkilâtında çalışmak ister ve bu arzusuna vâsıl olmak için her çareye baş vurur ve bu suretle merkez kalemleri polis kadrolarının zararına olarak lüzumundan fazla dolar, ve inzibatî vazifeler sekteye uğrar. Filen müşahede edilen bu mahzura mahal ve imkân kalmamak üzere Emniyet müdüriyetleri kaleminde istihdam olunacak memurların adet ve derecelerinin tayin ve tesbiti hususu Emniyet işleri umum müdürlüğüne tevdi olunmuştur.

Mesleke giriş

MADDE 7 — Polis meslekine namzet olarak kabulde; memurun kanununun Devlet memuriyetine girmek için vazetmiş olduğu şartlar aranılmakla beraber, polis meslekinin hususiyetine binaen daha bazı kuyut vazma lüzum hissedilmiş ve bunların tadat ve tesbiti ve polis meslekine girmek için aranacak evsaf ve şeraitin tayini, polis nizamnamesinde yazılı olduğu kaydedilmiştir.

MADDE 8 — Polis meslekinin bu madde ile gösterilen yukarı dereceleri; mülkiye veyahut liseyi veya yedi senelik idadiyi ikmal etmiş hukuk mektepleri mezunlarına inhisar ettirilmiş ve tahsilleri bu derecede olmıyanların merkez memurluğundan veya bu derecedeki memuriyetlerden ileri terfi edemeleri esas ittihaz olunmuştur.

Madde 9 — Mülkiye veya hukuk mektepleri mezunlarının polis meslekine intisaplarını teşvik etmek üzere bu gibilerden polis nizamnamesinde aranan evsaf aranılmıyarak yalnız memurun kanunundaki şartları haiz olanların mesleke üçüncü sınıf merkez memuru namzedi olarak veya muadili memuriyetlere girebilmelerine cevaz verilmiştir. Bunların daimî hizmete nakilleri, bir senelik namzetlik müddeti zarfındaki liyakat ve kabiliyetlerinin tahakkukuna talik edilmiştir.

Madde 10 — Bütün dünya polis teşkilâtında sivil polis memurlarında; üniformalı polislik evsafından maada istidat, azim ve irade ve cesaret, zekâ ve kabiliyet ve bilhassa ketumiyet gibi hususî vasıflar aranılıyor.

Bu sınıf, polisin ihtisas sınıfı olduğundan bu şartlara behemehal riayet elzemdir.

Madde 11 — Yukarıda yazılı vasıfları haiz olanlar sivil sınıfta namzet olarak bir sene daha istihdam olunarak kifayetini bilfiil isbat edenler aslî sivil memurluğuna nakil ve aksi takdirde eski sınıflarına iade olunurlar.

Madde 12 — Dünyanın mütemeddin ve mütakâmil devletleri, polis işlerinde kadınları da istihdamda başlamışlardır.

Kadın polislerin ahlâkî zabıta ve bilhassa genç kızları ve kadınları ve çocukları koruma hizmetlerinde pek ziyade işe yaradıkları anlaşıldığından polis meslekinde kadınlara mühim ve vâsi birer mevki verilmiştir. Türk kadını, cenebi hemşireleri kadar ve bazı cihetlerde belki daha ziyade işgüzar ve faziletkâr olduğu şüphesiz bulunduğundan bu madde ile bunların da polis hizmetine intisaplarına yol açılmış oluyor. Kadın polislere yalnız sivil sınıfta mevki verilmiş olduğuna göre bunlardan muayyen boy kaydı kaldırılmıştır.

Madde 13 — Tereümanlık, fotoğrafçılık gibi ifası ihtisasa muhtaç olan hizmetlerle sair müteferrik işler için meslek dahilinde ehilleri bulunmadığı takdirde hariçten her hangi bir zatın alınması ve bu gibilerin hizmetlerinden istigna husulünde alâkalarının katı zarurî görülmüştür.

MADDE 14 — Emniyet müfettişlikleri ve memurlukları, Devletin dahilî ve haricî siyasetine taal-

lûk eden bazı mesail ile iştigal etmeleri ve vazifelerinin mahiyeti ve nezaketi itibarile istisnâ ve hususî bir vaziyeti hâizdir. Bu gibi memuriyetlere icabında, Hükûmetçe gayet emin olarak tanınmış zevatın meslek haricinden de getirilmesi ve bir senelik tecrübeyi müteakip vücutlarından istifade edileceğine kanaat edilerek emniyet hizmetine alınması takarrür eden zevatın memurin hukuk ve salâhiyetinden istifade etmeleri ve bu surette bu mühim ve nazik hizmet için muktedir zevatın rağbetinin temini esası da bu madde ile tesbit ve kabul edilmiştir.

Madde 15 — Emniyet müdürlüklerinde lüzumu kadar istihdam olunacak tabip ve sıhhiye memuru polis meslekine dahil değildir.

Bunların tayinleri, ihtisasları sıhhiye vekâletince tasdik ve kabul edilmek şartile Emniyet işleri umum müdürlüğünün inhası ve vekâletin tasdikile icra olunur. Tabibi âdli vazifesini ifa ile mükellef olan zabıta doktorlarının aynı zamanda polis memurlarının ahvali sıhhiyelerine nezaret etmekle de mükellef oldukları bu madde ile tesbit edilmiştir.

İntihap ve tayin usulleri

Madde 16 — Bu madde memurin ve Dahiliye memurları kanunları ahkâmına muvafık olarak tesbit edildiğinden izahtan vareste görülmüştür.

Madde 17 — Emniyet teşkilâtında müstahdem bilûmum memurların sureti intihap ve tayinlerinin hususî ahkâma tâbi olması zarurî addedildiğinden bunlar için tatbik edilecek ahkâmın nizamnameye vazı muvafık görmüştür.

Müfettişler

Madde 18 — Palisin iki cihetten murakabe ve teftişe tâbi tutulması icap eder.

A : Kanunlar ve nizamlarla muayyen umumî vazifeleri,

B : Meslekî birliği, zabtû rapt ve disiplin,

(A) fıkrasına ait murakabe ve teftiş mülkiye müfettişleri tarafından da icra olunabiliyorsa da, mesleke vukuf ve ihataya taallük eden B fıkrasına müteallik hususatın behemehal o işte ihtisas sahibi zevat tarafından teftişi icap eder. Buna mebni Emniyet işleri umum müdürlüğünde mütehasıs zevattan mürekkep bir teftiş heyeti teşkil olunmuştur.

Madde 19 — Meslekî teftişin ihtisas sahibi zevat tarafından ifası icap edeceğine göre; üç sene emniyet müdürlüğünde bulunanların ve yahu ta mülkiye veya hukuk mekteplerinden mezun emniyet müdürlerinin müddeti mevzu bahis olmaksızın tercihan polis müfettişliğine tayin edilecekleri ve müfettiş muavinlerinin de resmî ve sivil merkez memurlarile emniyet işleri şube şefleri arasından veyahut hariçten intihap olunacakları ve meslekte kabiliyet ve ehliyetleri tecrübe edilmek üzere bunların bidayeten bir sene namzetlik devresi geçirmeleri gibi bir takım kayıt ve şartlar vazolunmuştur.

Terfi

Madde 20 — Polis mesleğinde terfi için her bir sınıfta lâakal üçer sene hizmet etmek komiserlerle aynı derecedeki sivil memurlar için bilimtihan ihrazi müsabaka eylemek ve birinci komiserler için yüksek ve diğerleri için orta polis kursunu muvaffakiyetle ikmal etmiş bulunmak şart itihaz olunmuştur.

Madde 21 — Mülkiye veyahut hukuk mektepleri mezunlarının mesleke rağbetlerini celp için ve mesleke duhullerinin ilk kademesinde üç senelik mecburî hizmet müddetini ikmal eyledikleri takdirde üç derece terfian emniyet müdürlüğüne tayin olunabilmeleri münâsip görülmüştür.

Tahvil ve nakil

Madde 22 — Şimdiye kadar Emniyet işleri umum müdürlüğü şube müdürlerinin polis silsilesindeki vaziyet ve dereceleri muayyen değildi. Bu madde ile merkez şube müdürlerinin birinci sınıf

emniyet müdürlüğü derecesinde olduğu tesbit edilmiştir. Görülecek lüzum ve zaruret üzerine gerek şube müdürlerinin ve gerek polis müfettişlerinin, sınıflarına muadil emniyet müdürlüklerine nakilleri veya dereceten terfileri ıera edileceği gibi emniyet müdürlerinin de şube müdürlüklerine ve polis müfettişliklerine naklen veyahut ta dereceten terfi suretile tayinlerinin caiz olacağı bu maddede sarahaten görülmüştür.

Bu suretle iktidar ve ehliyetlerine göre yüksek zabıta âmirlerinden vâsi sahada istifade hususu tahtı temine alınmıştır.

Madde 23 — Resmî ve sivil merkez memurlarının ve muadili memurların icabında Emniyet işleri şube şefliklerine naklen veya terfian alınmasına ve şeflerin de keza resmî ve sivil merkez memurluklarına veya muadili memuriyetlere naklen ve terfian gönderilmelerine işbu madde ile mesâğ verilmiştir. Bu suretle her vazifeye bitt tecrübe ehlinin intihap edilmesi ve bürolarda müfit olmıyan şeflerin diğer muadili vazifelere nakillerile büroda muvaffak olacak liyakatli memurların şefliklere alınması imkân dahiline girmiş oluyor.

Madde 24 — Dahiliye memurları kanunu ahkâmı mucibince polis mensubini de dahiliye memuru ad ve itibar olduğundan, mecburî hizmet devresini ikmal etmiş olan her bir polis memurunun lüzumu sabit olmak ve dahiliye memurları kanunundaki évsaf ve şeraiti haiz bulunmak ve Emniyet işleri umum müdürünün muvafakati istihsal olunmak şartile muadili aynı derecede ve sınıftaki diğer dahiliye memurluklarına nakil ve tayinleri caizdir.

Madde 25 — Emniyet müdürleriyle kaymakamların derece ve sınıf itibarile yekdiğerlerine muadil oldukları dahiliye memurları kanununda da zikir ve tesbit edildiğinden kaymakamların icabında merkez şube müdürlüklerine ve polis müfettişliklerine ve keza merkez şube müdürleriyle emniyet müdürlerinin ve polis müfettişlerinin de kaymakamlıklara naklen veya terfian tayinleri kabul ve bu suretle zabıta rüesasını tefrik için kuvvetli bir saha açılmıştır.

Madde 26 — Polisin üniformalı ve sivil sınıfları, hususiyetleri itibarile biri birlerinden farklıdır. Birinde fevkalâde muvaffakiyet gösteren her hangi bir memur diğer sınıfta hiç bir mevcudiyet gösteremez. Binaenaleyh bu sınıflarda bulunanların birinden diğerine nakilleri için bir takım esaslar tesbiti ve bilhassa on sekizinci maddedeki sarahata riayet olunması ve ona göre kuyudat vazı icap edeceğinden, bu eihet nizamnameye bırakılmıştır. Bu sebeplere binaen bunların muvafakatlerle becaşileri kabul edilmemiştir.

İstifa ve mezuniyet

Madde 27 — Poliste bir sene namzetlik ve iki sene de mecburî devresi ki; eman üç sene hizmet eden her memur istifa hakkını haizdir. Polisin görüldüğü kadar basit olmıyan meslekî bilgi ve kıdem ve teerübe ile iktisap olunabilen, mümarese ve ihtisasa muhtağ ve şiddetli bir disipline tâbi, yemek, içmek, uyumak saatleri ittirsız ve gayrimuntazam olduğundan hizmetin ilk seneleri müptediler için müşkül olur. Üçüncü sene ülfet ve itiyat neticesi olarak kolay ve tabî bir hale gelir. Şayet mesleke intisabın ilk seneleri mecburî bir şekle konulmaz ve bunu müeyyet kuyudat vazolunmazsa her hangi bir geçici heves ve ihtiyacın tesirile mesleke intisap edenler ilk karşılaşacakları müşkülât muvacehesinde kaçmak arzusunu hissederler. Bu kapı açık bırakıldığı takdirde ise, bir çok fedakârlık ve masraf ihtiyarında yetiştirilmekte olan polis, kıdemli ve teerübeli uzuvlardan mahrum kalıyor.

Buna binaen ilk giren genç ve zinde anasının ilk üç sene için hattı ricatları kesilmiş ve bu gibilerin istifaları takdirinde dereceleri her ne olursa olsun - sicilleri mazbut olmadığı takdirde bir daha polis hizmetine alınmayacakları kaydı da vazolunmuştur.

Madde 28 — Polis memurlarına verilecek mezuniyet hakkında polis nizamnamesine ahkâmı vazolunacaktır. Yalnız üçüncü ve daha yukarı derecede merkez memurlarile birinci dereceye dahil vilâyet memurlarının vaziyeti memurin kanunu hükümlerine tâbi olduğu tasrih edilmiştir.

Müdürler encümeni

Madde 29 — Umum müdür muavininin riyaseti altında içtima edecek olan müdürler encümeni; resmî ve sivil komiserlerin mesai ve faaliyetlerinin, zatî hal ve vaziyetlerinin tesbiti, intihabı ve polis memurlarının terfileri ve bir vilâyetten diğer vilâyete yapılan polis tahvilleri (polis memurlarının vilâyet dahilinde bir yerden diğer bir mahalle tahvilleri hususu valilere aittir) ve polis meslekine dahil olan memurlara verilecek para mükâfatının kabul ve miktarının tayini hususatile iştigal eder.

Bu ve emsali polis memurlarının; vilâyetlerin talî memurlardan madudiyetleri tabii görölmek lâzımgelirse de - asker ve jandarma gibi hususî bir sınıf ve muayyen bir meslek teşkil eden ve siddetli bir disipline tâbi olması icap eyliyen polisin zapturaptı ve talim ve terbiye esaslarının ve zatî muamelâtın bir elden idaresindeki lüzum ve zaruret ve bilhassa herhangi bir vilâyet dahilinde vukubulacak münhale terfian tayin için bütün Türkiye polisi arasındaki ehliyet sahiplerine hak verilmesindeki vücup ve ehemmiyet, bu işlerin Emniyet işleri umum müdürlüğünde temerküz ettirilmesini istilzam eylemiştir.

İnzibatî cezalar

Madde 30 — İnzibatî cezaları tatad eden bu madde, bu cezalar hakkındaki ahkâmın polis nizamnamesine vazolunacağını tasrih eylemiştir.

İnzibat komisyonu ve emniyet polis divanları

Madde 31 — İşbu kanun idarî ceza itası için iki merci salâhiyet vermiştir. Biri merkezde müdürler encümenini teşkil eden zevattan mürekkep olan inzibat komisyonu diğeri vilâyetlerde ve mekteplerde polis divanlarıdır.

Memurin kanunu ile kabul edilen kaza, vilâyet ve vekâlet inzibat komisyonlarından ayrı olarak ihdas edilen bu idarî ceza tertibine salâhiyettar heyetlerin teşkilindeki zaruret; bilhassa polis silkine mensup olanların umumî ve hususî hayat ve hareketlerini memurin kanunu umumî hükümlerile takip ve teeziyeye imkân görülememesinden ve sıkı bir disipline muhtaç olduğu aşikâr bulunan polis meslekine mensup memurların teeziyeleri keyfiyetinin hususî ahkâma tâbi bulunmasından münbaistir. Dördüncü ve daha aşağı derecede bulunan merkezdeki memurlarla ikinci ve üçüncü derecedeki vilâyet memurları hakkında memurin kanunile dahiliye memurlar kanununa ve polis nizamnamesine tevfiakan inzibatî ceza ter-tibi salâhiyetinin inzibat komisyonu halinde içtima edecek olan emniyet işleri müdürler encümenine ait olduğu ve dördüncü ve beşinci derecedeki vilâyet memurlarının yalnız polis nizamnamesi ahkâmına muhalif hareketlerinden dolayı teeziyelerinin de mahallî polis ve mektep divanlarına raci olduğu tesbit edilmiştir.

Bilhassa emniyet işleri şubelerindeki bilûmum şef ve memurların, sıkı bir disiplin altında muntazam ve müsmir mesaiye sevklerini temin ve lâkaydileri meşhut olanlar hakkında derhal ceza tatbik ve şubelerde hâkim olması matlûp olan âmirlik nüfuzu süratle teessüs edebilmesi için dahiliye memurları kanununa tevfiakan bu memurların teeziyeleri hususuna karar vermekte olan vekâlet inzibat komisyonundan bu salâhiyetin alınarak, umumî müdürlük ve inzibat komisyonuna tevdiinde bu noktai nazardan muhassenat mülâhaza edilmiştir. Aynı zamanda Emniyet işleri şubelerinde müstahdem memurlar hakkında, bu suretle memurin ve dahiliye memurları kanununun teeziyeye müteallik ahkâmından başka, polis nizamnamesi ahkâmının da tatbikına imkân ve mesağ verilmiş olmaktadır.

Madde 32 — Bir memur tayinine hangi merci ve makam salâhiyettar ise o memuru cezalandırmaya da ancak aynı merci salâhiyet sahibi olabileceği mevzubahs ise de; tayinleri Umum müdürlüğe ait olan binlerce komiser ve sivil memurlara ait ceza işlerinin büyük bir yekûne baliğ olması tabii olup Umum müdürlük inzibat komisyonunun bu kadar azim bir işi lâyikile ve vaktü zamanile başabilmesi müstahil bulunduğundan; kadroları polis divanı teşkiline müsait bulunan vilâyetlerde ikinci ve üçüncü resmî ve sivil komiserler hakkında indelicap ihtar, tevbih ve maaş katı gibi hafif

cezalara münhasır olan mezkûr divanlara bırakılabilmesi zarurî görülmüştür.

Madde 33 — Bilûmum inzibatî ceza tertibine salâhiyettar heyetlerden sadır olan kararların; itiraz vukuunda mafevk heyetlerde tetkik olunması esasatı hukukiye icabındandır.

Aneak polisi icabında vazifesinde dikkate davet ve inzibatî nakıtası dolayisile muayyen bir fiilden muaheze ve on beş günlüğe kadar maaş katetmek gibi, ihtar, tevbih ve maaş katı cezalarının, bir nevi askerî disipline tâbi olması itibarile derhal tatbiki ve itiraz edilmemesi esası bu maddede zarurî olarak kabul edilmiştir.

Kıdem tenzili, sınıf tenzili ve memuriyetten ihraç hakkındaki kararların itiraz vukuunda mafevk heyetlerde tetkikına kanunî mesağ ve imkân verilmiştir.

Madde 34 — Polis divanları kararlarının, divanın merbut olduğu cüzü tamamı en büyük âmirinin tasdikile katiyet kesbetmesi esas ittihaz olunmuştur.

Merkezdeki inzibat komisyonunun kararları ise Umum müdürlüğün tasdikına talik edilmiştir.

Yalnız divanların verecekleri memuriyetten ihraç kararlarının vilâyetlerde valilerin ve mekteplerde Umum müdürlüğün tasdikına iktiran eylemesi şart ittihaz olunmuştur.

Sicil

Madde 35 — Kuvvetli bir zabıt ve raprıt altında bulundurulması ve muntazam bir disiplin tahtında hareket etmesi lâzımgelen polislikte sicillin pek büyük bir kıymeti ve ehemmiyeti vardır. Binaenaleyh polisin sicillerile mahrem dosyalarının tanzim ve tasnif ve tesbiti, esaslı kaideler vazını istilzam eyler. Bu cihet polis nizamnamesine bırakılmıştır.

Gayret ve fedakârlık karşılığı

Madde 36 — Polislik kuvvetli bir disipline mühtaç bir mesleki mahsus olduğundan, 788 numaralı memurın kanununun umumî hükümlerile idare edilmesi imkânsızdır. Binaenaleyh polis hakkında meslekî disiplini temine hâdim yeni hükümler vazı ve polisi 788 numaralı memurın kanununun bu hususa mütedair olan ahkâmının şumulü haricinde bırakmak gayesile gayret ve fedakârlığın polis nizamnamesinde yazılı şekiller dairesinde karşılanacağı işbu kanunla kabul edilmiştir.

Tedris ve talim

Madde 37 — Polislik, askerlik gibi ifası bilgi ve görgüye ve asrın yeniliklerini öğrenip maddeten ve manen ileri gitmeğe muhtaç çetin bir meslektir. Polis, iptidaî bilgi ve alelâde tesadüfî görgüsile kaldığı takdirde, mücerimlere ve şerirlere karşı mücadelesinde muvaffak olamaz. Binaenaleyh polis, mesleke duhulü dakikasından itibaren devamlı bir surette memleket kanunlarını ve meslekin icap ettirdiği sair bilgileri öğrenmeğe ve meslekteki kıdem nisbetinde nazarî bilgisini de yükseltmeğe mecburdur.

İşte kanun için, polis meslekindeki tedris ve talimin mekteplerde yapılacağı ve tedris ve talim sistemlerinin ve şeraitinin polis nizamnamesine vazolunacağı bu madde ile tasrih edilmiştir.

Melbusat ve tehzizat ve tedavi

Madde 38 — Asrın terakkiyatını adım adım takip etmek mecburiyetinde bulunan polisin asrî levazım ile mücehhez olması zaruret kesbetmiştir. Poliste de kullanılmasına lüzumu katî hâsıl olan hizmet ve nakliye otomobilleri ile otobüsler ve motorbotlarının ve bunların bilûmum sarfiyatını, muhabere, tenvir ve teslin vesaikinin alelittlak mefruşat ve kırtasiye ve saire levazımının ve merkez memurlarile başmemurlar da dahil olduğu halde bu dereceden aşağı üniformalı ve sivil polis memurlarının melbusat ve tehzizatı ve bilûmum memurların tedavi masraflarının ve icap ve lüzumu halinde ihdas olunacağı işbu kanunla kabul edilen atlı polis memurlarının yem bedellerile hayvanlarının tedavisi ve kullanılacak olan polis köpeklerinin mübayaa ve iâşe ve bakım masraflarının umumiyetle Devlet bütçesinden temin edileceği işbu madde ile kabul ve tasrih edilmiştir.

Madde 39 — Bu madde kadrolardan bahsetmekte olup izahtan müstağnidir.

Madde 40 — İşbu madde ile, zaten memurun kanununun ikici maddesi mucibince memurun kanunu ahkâmının polis meslekine mensup memurlara da teşmili kabul edilmiş olduğundan 788 numaralı memurun kanununun işbu kanuna muğayir olmıyan maddelerinin polis memurları hakkında da aynen meri olduğu zikredilmiştir.

Madde 41, 42, 43 — Bu maddeler izahtan müstağnidir.

Dahiliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Dahiliye encümeni

Karar No. 29

Esas No. 1/165

25 - V - 1932

Yüksek Reisliğe

Polis teşkilâtına dair Dahiliye vekâletince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetinin 3 - XI - 1931 tarihli içtimamda Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasile esbabı mucibe mazbatasının gönderildiğini bildiren Başvekâleti Celilenin encümenimize muhavvel 10 - XI - 1931 tarih ve 6/3996 numaralı tezkeresi ve merbutu evrak müzakere ve tetkik olundu:

Medeniyeti hazıranın azamet ve ihtişamile mütenasip olarak bir çok ihtiyaçlar ve içtimaî marazlar vücuda gelmiş ve bunlar da polisi alâkadar eden bir çok muğlâk ve mühim vakaları doğurmuş olduğundan medeniyetin bu tabii seyrini takibe müstait bir polis teşkilâtının vücuda getirilmesi bu gün her memleketin en mühim düşüncesini teşkil etmekte bulunmuştur.

Filhakika bir memlekette her hangi bir faaliyetin medarı istinadı her şeyden evvel mal, can, mäsuniyetidir. Asayiş düzgün olmıyan bir memlekette ticarî, smâi, ziraî faaliyete imkân yoktur. Hayatın her sahasında tekâmül etmiş olan fikri beşerin fenalık sahasında geri kalması mümkün olmazdı. Bu gün tertip suretleri ve iera usulleri itibarile en yüksek zekâları bile hayrete düşüren bir takım polis vakaları bu hakikati canlı bir surette nazara arz etmektedir. Binaenaleyh bu günkü polisin de bu ihtiyaç ile mütenasip bir teşekkül olmasındaki zarureti kabul etmek lâzımdır. Memleketimiz polis teşkilâtına esas olan 2 mayıs 1329 tarihli polis nizamnamesi zamanın ihtiyaç ve zaruretlerini tatmin etmekten çok uzaktır.

Polisin haiz olduğu ehemmiyetle mütenasip bir teşkilâta mazhar olması ve uhdesine verilen işleri zekâ ve şuurla liyakat ve ferasetle başarabilecek unsurlarla teçhiz edilebilmesi için böyle bir kanuna katı bir lüzum vardır.

Esasen polis nizamnamesi mülkiye ve hukuk mekteplerinden mezun olanların ancak ikinci komiserliğe tayinlerini kabul ettiği halde Devlet memurları maaşatının tevhit ve teadülüne dair olan 1452 numaralı kanun yüksek mektep mezunlarının Devlet memurluklarına on birinci dereceden itibaren kabulünü tevviz etmiş ve ikinci komiserliği on dördüncü derecede addeylemiştir.

Bundan başka 1700 numaralı Dahiliye memurları kanunu da mülkiye ve hukuk mektebi mezunlarının on ikinci dereceden itibaren Dahiliye memurluklarına intisap edebileceklerini kabul eylemiştir.

Bu suretle zamanın gösterdiği lüzum yüzünden nizamnamenin bu bapta hükmü iptal olunmuştur. Polis bir mesleki mahsus olmakla beraber aynı zamanda Dahiliye vekâletinin bir şubesi bulunmakla bu meslek müttesiplerinin vekâletin diğer memurlarile hukukta müsavi olmasını kabul etmek ve imkân ve lüzum görüldükçe bu memurların yekdiğerile ve kıdem ve terfi hakları devam eylemek şartile istibdal olunabilmesini tevviz eylemek lâzımdır. Ancak bu suretledir ki polisi münevver ve işgüzar ve yüksek tahsil görmüş unsurlarla teçhiz etmek mümkün olur.

İşbu lâyihamın teklifi sebeplerine dair bu umumî mütaleattan soara maddelerden icap edenlerin esbabı mucibesi aşağıda arz edilmiştir:

Madde 1 — Halen olduğu gibi polis biri üniformalı diğeri sivil olmak üzere iki kısım memurlardan mürekkep bir zabıta heyeti olarak kabul edilmiştir. Eski nizamnamede mezkûr taharri memuru unvanı bu kanunda ipka edilmeyerek bu memurlar da ait oldukları sivil polis memurları meyanında addolunmuştur. Sivil polisin zamanımızdaki ehemmiyeti nazarı dikkate alınarak bu sınıfa alınacakların vasıf ve şartları ona göre tesbit edilmiştir. Hemen her memlekette olduğu gibi memleketimizin büyük şehirlerinde atlı polis teşkili şayanı arzudur ve buna olan ihtiyaç arzdan müstağnidir. Bu sebeple işbu kanuna bazı hükümler konmuştur.

MADDE 2 — Vilâyetlerin asayişinden mesul olan valiler zabıta kuvvetlerinin en büyük âmiri olduğundan maddenin birinci fıkrasındaki (en büyük) cümlesi tayyolunmuştur.

Vilâyetlerde şehir ve kasabaların asayiş işleri polis memurları ve şehir ve kasaba harici mıntakaların asayiş işleri de jandarma kumandanları tarafından görülmekte ve bu iki dairenin faaliyetleri neticesi hususî bir büroda toplanmamaktadır. Halbuki bu iki zabıta kuvvetinin faaliyetleri arasında bir insicam ve irtibat bulunması zaruridir. Bundan başka gerek valilerin gerek jandarma kumandanlarının ve polis âmirlerinin tayin olundukları yeni bir vilâyette işe başlar başlamaz vilâyetin asayiş vaziyetini hemen öğrenebilecek toplu dosyalara malik olmasındaki lüzum ve ehemmiyet izahtan müstağnidir.

Bu maksatla işbu kanun lâyihasında polis müdürlükleri yerine yalnız şehirlerin asayiş işleri ve sair polise mevdu vaziafinin ifasile mükellef kalmayıp aynı zamanda vilâyet mntakasında siya-sî emniyet ve inzibat ve asayişe müteallik istitlâat mesailile de tavzif edilen emniyet müdür ve memurları ihdası derpiş olunmuştur.

Vilâyetler nüfus ve hususî ehemmiyetleri itibarile aynı derecede bulunmadıklarından buralarda bulundurulacak polis âmirlerinin emniyet müdür ve emniyet memurları unvanile ve iki dereceli olması muvafık görülmüştür.

MADDE 3 — Polisin dahili inzibatını ve vazifesinin hüsnü ifasını daimî surette teftiş ve murakebe etmek üzere bir teftiş heyetine lüzum bulunduğu esasen kabul edilerek polis müfettişleri istihdam olunagelmekte idi. Bu teftiş işinin daha faydalı bir surette ifasını temin etmek üzere bu dairenin başında işbu vazifeyi tanzim edecek bir başmüfettişin bulunması muvafık görülmüş ve teftiş ve murakâbenin hakkile ifası için muayyen miktarda polis müfettiş muavinlerinin istihdamı da zarurî görülmüştür.

Vilâyetlerde polis müdürleri yerine emniyet müdür ve memurları bulundurulması hakkındaki sebep ikinci madde esbabı mucibesinde arzolanmıştır.

Devletin her hizmetinde müstahdem memurlar hakkında olduğu gibi polis mensupları hakkında da bu meslekin icap ve ihtiyaçlarına göre derece ve sınıflar tesbit edilmiştir.

Madde 4 — Ankara vilâyetinin Devlet merkezi, İstanbulun da Türkiyenin en çok nüfuslu ve çok ehemmiyetli bir güzergâh üzerinde bulunan bir şehir olması sebebiyle buralarda bulundurulacak polis âmirlerinin yüksek evsâfı haiz olmasındaki lüzum arzdan varestedir.

MADDE 5 — İşbu vilâyetlerin ehemmiyetleriyle mütenasip bir surette polis teşkilâtının tecrübeli, liyakatli, münevver unsurlara malik olmasını temin maksadile bu madde kabul edilmiştir.

MADDE 6 — Devlet emniyetinin istilzam eylediği zamanlarda vilâyetler kadrosundan muhtelif derece ve sınıftan memurların Hükümet merkezine celp ve orada istihdam olunabilmeleri en büyük polis âmirine verilmesi elzem bir salâhiyettir.

Polis memurlarının polisin filî ve meşakkatli hizmetleri ile nisbeten zahmeti hafif kalan işleri sahasında ahenktar bir surette tevzii ve muhtemel her hangi bir sahabet ve himayenin menî için bu hizmetlere tahsis edilecek polis memurlarının Emniyet işleri umum müdürlüğüne takdir ve tesbiti zaruridir.

Madde 7 — Elyevm meri olan polis nizamnamesi işbu kanunla meriyetten kalkmış olacağından polis meslekine girecek olanlar da aranacak vasıf ve şartların bu kanuna tevfikan yapılacak yeni nizamnamede tesbiti muvafık görülmüştür.

Madde 8 — Asrî polisin istilzam eylediği bilgi ve ferasetin vücade gelmesini temin için bu meslekte sevk ve idare mevkiinde bulunacakların bundan böyle adlî veya idarî yüksek tahsil gör-

müş olanlarından intihabı takip olunan gayenin tabii bir neticesi olarak kabul edilmiştir.

Madde 9 — Şimdiye kadar memleketimizde yüksek tahsil görenler arasından polis meslekine rağbet gösterenler hemen yok gibidir. Bir taraftan bu meslekin mensuplarına tahmil eylediği ağır ve mesuliyetli vazifeler diğer taraftan verilen maaşın azlığı bu rağbetsizliğe sebep olmaktadır. Bu vaziyeti gören meşrutiyet Hükûmeti 1326 senesinde polis memurlarının maaşlarını artırmış ve bu sayede bir kısım mülkiye ve hukuk mektepleri mezunlarının polis meslekine girmelerini temin etmiştir. Bu zevatın Türk polisini medenî âlemin polisi derecesine çıkarmakta büyük hizmetleri görmüştür. Halen de, hayırlı neticesi tecrübe ile sabit olan, bu yolda yürünmek fikri takip olunmaktadır. Bu fikir enümenimizde de çok muvafık görülmüştür.

Aneak polis silki hususî bir istidada ihtiyaç arzeden bir meslek olduğundan salıkların bir tecrübe derecesi geçirmeleri lüzumlu bir kayıt olarak kabul edilmiştir.

İhtiyat zabıtlığı yapmış olanlar polisin esaslı vasıflarını haiz bulunacaklarından bunların da gördükleri tahsile ve imtihanla ibraz edilecekleri ehliyete göre polis komiserliklerine tayinleri muvafık görülmüştür.

Madde 10, 11 — Her memlekette polisin sivil kısmında istihdam olunacaklarda bazı hususî vasıflar aranmaktadır.

Bu sınıfta bulunanlar üniformasız olarak polisin istihbarat, hafi tahkikat ve takibat gibi zekâ, temkin, feraset ve kurnazlık ve sair haslâtleri istilzam eden vazifelerini ifa ile mükellef olduklarından bunların bu ihtiyaca göre tefrik ve intihabı elzemdir.

Madde 12 — Her memlekette olduğu gibi kadınlardan sivil kısmında polis istihdamı muvafık görüldüğünden madde aynen kabul edilmiştir.

Madde 13 — Bir takım işler için polis memurları arasında bu hususa elverişli kimseler bulunmayabilir. Tereümanlık, yazı tatbiki ve saire gibi işler için icabında hariçten bazı kimseleri istihdam mezuniyet vermek polis vazifesinin tamamı ifası için zarurî bir tedbirdir.

Madde 14 — Emniyet müfettişlik ve muavinliği polisin en mühim ve nazik bir şubesidir. Bu işlerde yüksek iktidar ve istidat sahibi zevatın hizmetlerinden istifade edilebilmesini teminen bu salâhiyetin verilmesi tensip olunmuştur.

Madde 15 — Adliyenin ayrıca adlî tabipleri bulunduğundan cerh vakalarında ilk tedaviyi yapmak ve aynı zamanda memurların sıhhi halleri ile de meşgul olmak üzere hekim istihdamı tabiidir. Kadınlara ait cürümler için aynı maksatla ebe istihdamı zarurî görülmüştür.

Madde 16 — Tayin hakkına malik olan makamlar evvele neşrolunan kanunların hükümlerini tekrar etmekten ibaret olduğundan madde tahrir tarzı değiştirilerek kabul olunmuştur.

Madde 17 — Malûmu ilâm kabilinden olan bu maddeye lüzum görülmemiştir.

Madde 18 — Hükûmetin esbabı mucibesi muvafık görülerek madde aynen kabul edilmiştir.

Madde 19 — Teftiş vazifesinin ehemmiyeti derkâr olduğundan bu memuriyete alınacaklarda yüksek tahsil kaydını aramak ve bu gibilerin tercihan tayinlerine cevaz vermek muvafıktır. Ancak hukuk ve mülkiye mezunları arasından intihap imkânı bulunmadığı takdirde polis mesleğinde uzun müddet hizmet etmiş ve tecrübe görmüş ve en az üç sene Emniyet müdürlüğünde bulunmuş olanların tayinine cevaz verilmiştir.

Madde 20 — Her memuriyette olduğu gibi polis mesleğinde de terfi için liyakate kıdemin inzimam eylemesi zaruridir. Komiser, polis memurları ve polis namzetleri yüksek tahsil görmemiş olduklarından Devlet kanunlarının polis uhdesine tevdi ettiği vazifeleri bildiklerini imtihanla ispat eylemeleri lüzumu kabul edilmiştir.

Madde 21 — Mülkiye ve hukuk mektebi mezunlarının polis meslekine rağbetlerini celp için bu maddeye lüzum olduğu kanaatle aynen kabul edilmiştir.

Madde 22 — Polis daima faal unsurlara malik olması lâzımgelen bir meslek olduğundan Emniyet işleri umum müdürlüğünün şube memurlarının zaman zaman emniyet müdürlüğüne nakillerile filî hizmetle irtibatlarının temini aynı zamanda filî hizmette yorulupta nisbeten hafif hizmet olan şube müdürlüklerinde bir müddet istirahatın imkânı husulü için bu maddenin kabulü muvafık görülmüştür.

Madde 23 — 21 inci maddede varit olan mülâhaza bu maddeye de esas teşkil eylemiştir.

Madde 24, 25 — Emniyet işleri umum müdürlüğü Dahiliye vekâletinin bir şubesi olduğundan bu şubeye mensup memurlarla vekâletin diğer şubelerindeki memurlar arasında tam bir müsavat ve teadül bulunmak tabiidir. Binaenaleyh işbu şubenin her hangi bir memurunun lâzımgelen vasıfları haiz olduğu takdirde vekâletin diğer şubelerindeki memuriyetlere ve mukâbeleten diğer şubelerindeki memurların da emniyet işleri memurluklarına, kıdemlerinden ve haklarından hiç bir şey kaybetmemek şartile, nakillerini kabul etmek zaruridir.

Madde 26 — Her hangi bir kısımda iktisap edilen hak diğer kısım için de hakkı müktesep olarak kabul olunmak tabii caiz değildir. Çünkü polisin üniformalı ve sivil kısmının kabul şartları bir olmadığından bir kısımdan diğerine nakil hususunda bu kânunda tesbit edilen şartların aranması lüzumlu görülmüştür.

Madde 27 — Taahhüdünü ifa eylemiş polis memurlarının istifa haklarını kabul etmek tabiidir. Makbul bir sebebe mebni mektep masrafını vermek şartile istifa hakkı tanılabilir. Bu gibilerden tekrar poliste istihdamını talep edenlerin sicilleri düzgün olmak şartile mesleke alınması yetişgin memurlara malik olmak maksadile teeviz edilmiştir. Fakat polisin hususî ve ehemmiyetli vazifesini takdir etmiyerek istifasının kabulünü beklemeksizin veya istifa etmeksizin vazifesini terkedenden bir daha polis hizmetinde kullanılmaması tabiidir. Bu gibi hallerde memleketin yüksek menfaatlerinin haleldar olması da mümkündür. Bu takdirde memurun ayrıca cezalandırılması çok muhiktir.

Madde 28 — Eebabı mucibeden varestede görülmüştür.

Madde 29 — Polisin esaslı bir rüknü olan komiser ve polis memurlarının faaliyet ve liyakatlerinin takip ve bunların terfi ve nakilleri mühim bir keyfiyettir. Bu hususu bir zıtm takdirine bırakmaktansa böyle bir heyete terketmek daha muvafıktır. Bu düşünce ile bu vazife müdürler encümenine verilmiştir.

Madde 30 — Memurun kanunu inzibatî cezaları tadat ve tasnif eylemiş ise de polis meslekinin hususiyeti ve bu meslekte inzibatın daha mükemmel olması zarureti nazarı itibara alınarak mezkûr kanundaki hükümlerden başka daha bir takım haller bu maddeye derecedilmiştir.

Madde 31 — Devletin emniyeti dahiliye ve hariciyesini ve vatandaşlar hukukunun masuniyetini temin polisin en mühim bir vazifesi olduğundan polis memurlarının bu hususta bir kat daha teyakkuzunu temin için bu madde kabul edilmiştir.

Madde 32 — Polis emniyeti milliye ve âmme sükûn ve huzurunun muhafaza ve sıyanetine memur müsellâh bir kuvvet olduğundan mensuplarının tam bir inzibat altında bulunması katiyen elzemdir. Bu maksatla işbu madde kabul edilmiştir.

Madde 33 — Polis memurlarının vatandaşlara hürmet telkin etmesi muvaffakiyetlerinin en büyük sırrıdır. Vatandaşların can, mal, hürriyet ve iffetlerini muhafaza ve sıyanetle mükellef olan bu memurların her türlü şaibeden beri olması elzem bir şarttır. Bundan başka Devlet otoritesini temin eden kuvvetlerden başlıca biri de polistir. İşbu mülâhazalara istinaden bu madde kabul olunmuştur.

Madde 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41 — Esbabı mucibe dermeyanından varestede görülmüştür.

Madde 42 — Bu maddeye encümenimizde atlı polislerin zatî hayvanları vazife esnasında telef olursa bedellerinin Hükûmetçe tazminine dair bir fıkra ilâve olunmuştur. Emniyet işleri umum müdürü Beyefendinin izahatından anlaşıldığına göre icabında ve bütçe müsait olduğu takdirde teşkili tasavvur olunan atlı polis efradı hayvanlarını kendileri tedarik edeceğinden vazife esnasında telef olan hayvanlarının Devletçe tazmini nisfete muvafık görülmüştür.

Yüksek Reisliğe takdim kıldım.

Dahiliye E. Rs.	Rs. V.	M. M.	Kâtip	Aza	Aza	
Tekirdağ	Tekirdağ	Çanakkale	Muş	Rize	Şebin Karahisar	
Cemil	M. Faik	Şükrü	H. Reşit	Atıf	Vasfi Raşit	
Aza	Aza	Aza	Aza	Aza	Aza	
Kars	Ordu	Antalya	Elâziz	Ordu	Zonguldak	Malatya
Baha Tâli	A. İhsan	Rasih	Hüseyin	İsmail	Rifat	Vasıf

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Polis teşkilât kanunu lâyihası

MADDE 1 — Polis; üniformalı ve sivil olmak üzere iki kısımdır:

Üniformalı polis te atlı ve piyade olmak üzere ikiye ayrılır.

Atlı polis bütçenin müsaadesi halinde indel-icap ihdas olunur.

Bunların şeraiti polis nizamnamesinde musarrahtır.

MADDE 2 — A : Vilâyetlerde polisin en büyük âmiri « Emniyet müdürü » veya « Emniyet memuru » dur.

B : Vilâyet « Emniyet müdürleri » veya « Emniyet memurları »; kanun ve nizamlarla uhdelerine mevdu vezaiften başka, aynı zamanda vilâyet mmtakasının idarî ve siyasi emniyet ve asayişine müteallik istitlaat mesaili ile de muvazzaftır.

Memurların derece ve sınıfları

MADDE 3 — Polis muayyen bir meslek olup derece ve sınıfları aşağıda gösterilmiştir:

Merkezde

Derece

- 1 Emniyet işleri umum müdürü
- 2 Emniyet işleri umum müdürü muavini, polis başmüfettişi
- 3 Emniyet işleri şube müdürleri, polis ve emniyet müfettişleri
- 4 Polis ve emniyet müfettiş muavinleri, Emniyet işleri şube şefleri
- 5 Memurlar
- 6 Kâtipler

DAHİLİYE ENCÜMENİNİN TEKLİFİ

MADDE 1 — Polis; üniformalı ve sivil olmak üzere iki kısımdır:

Üniformalı polis de atlı ve piyade olmak üzere ikiye ayrılır. Atlı polis icabında ihdas olunur. Bunların istihdam şartları nizamname ile tesbit olunur.

MADDE 2 — A : Vilâyetlerde polisin âmiri « emniyet müdürü » veya « emniyet memuru » dur.

B : Vilâyet « emniyet müdür » veya « emniyet memurları » kanun ve nizamnamelerle kendilerine verilen vazifelerden başka aynı zamanda vilâyet mmtakasında siyasi emniyet ve inzibat ve asayişe müteallik istitlaat meseleleri ile de iştigal ederler.

Memurların derece ve sınıfları

MADDE 3 — Polis mahsus bir meslek olup mensuplarının derece, sınıf ve unvanları aşağıda gösterilmiştir.

Merkezde

Derece

- 1 Emniyet işleri umum müdürü
- 2 Emniyet işleri umum müdür muavini ve polis başmüfettişi
- 3 Emniyet işleri şube müdürleri, polis ve emniyet müfettişleri
- 4 Polis ve emniyet müfettiş muavinleri, emniyet işleri şube şefleri
- 5 Memurlar
- 6 Kâtipler

Dahiliye vekâleti merkez teşkilât ve vazifeleri hakkındaki (21 mayıs 1930) tarih ve 1624 numaralı kanuna merbut (A) cetvelinde Emniyet işleri umum müdürlüğü merkez teşkilâtına ait kısım, bu kanuna bağlı (A) işaretli cetvelde yazılı şekilde tadil edilmiştir. Devlet memurları maaşatının tevhit ve teadülüne dair (8 mayıs 1929) tarih ve 1452 numaralı kanuna merbut (2) numaralı cetvelde Emniyet işleri umum müdürlüğü merkez teşkilâtına ait kısım bu kanuna bağlı (B) işaretli cetvelde yazılı surette tadil olunmuştur:

Vilâyetlerde

Vilâyetlerde

Derece

- 1 Emniyet müdürleri,
Polis mektebi müdürleri,
Emniyet müdüriyetleri şube müdürleri,
- 2 Emniyet müdüriyetleri şube müdür muavinleri,
Emniyet memurları,
Emniyet müdüriyetleri şube reisleri,
Polis ve sivil merkez memurları,
- 3 Resmî ve sivil komiserler,
- 4 Polis memurları,
- 5 Polis namzetleri.

Polis ve emniyet müfettişleri, emniyet müdürleri,

Resmî ve sivil komiserler: « Üçer »

Emniyet memurları, polis ve emniyet müfettiş muavinleri, şube şefleri: « İkişer »

Polis mektebi müdürleri, emniyet müdüriyetleri şube müdürleri ve muavinleri ve şube reisleri, resmî ve sivil merkez memurları, polis ve namzet memurları « Birer »

sınıftan ibarettir.

Polis merkez memurları, resmî komiserler ve polisler ve polis namzetleri polisin üniformalı kuvvetine ve bunlardan maadası sivil sınıfa dahildir.

Resmî komiserlerin birinci sınıfındakiler « birinci komiser », ikinci sınıfındakiler « ikinci komiser », üçüncü sınıfındakiler « üçüncü komiser » ve sivil memurlar keza derecelerine göre, sivil merkez memuru veya birinci, ikinci, üçüncü sivil komiser unvanile anılır.

MADDE 4 — İstanbul Emniyet müdüriyeti, birinci sınıf Emniyet müdürlüğünün iki derece ve Ankara Emniyet müdürlüğü bir derece üstündür.

Maaş dereceleri bu kanuna merbut «C» cetvelile tesbit edilmiştir.

MADDE 5 — Birinci ve ikinci sınıftan yukarı Emniyet müdürü bulunan vilâyetlerde; ikinci sınıf Emniyet müdürü derecesinde birer Emniyet müdür muavini.

Üçüncü sınıf Emniyet müdürleri derecesinde şube müdürleri veya Emniyet memuru derecesinde şube müdür muavinleri veya şube reisleri istihdam olunur.

Derece

- 1 Emniyet müdürleri, polis mektepleri müdürleri, emniyet müdürlükleri şube müdürleri
- 2 Emniyet müdürlükleri şube müdür muavinleri, emniyet memurları, emniyet müdürlükleri şube reisleri, üniformalı ve sivil merkez memurları
- 3 Üniformalı ve sivil komiserler
- 4 Polis memurları
- 5 Polis namzetleri.

Polis ve emniyet müfettişleri, emniyet müdürleri, üniformalı ve sivil komiserler 'üçer,, emniyet memurları, polis ve emniyet müfettiş muavinleri, şube şefleri "ikişer,, Polis mektep müdürleri, emniyet müdürlükleri şube müdürleri ve muavinleri ve şube reisleri, üniformalı ve sivil merkez memurları, polis memur ve namzetleri "birer,, sınıftan ibarettir.

Üniformalı polis merkez memurlarile komiserleri ve polis memur ve namzetleri polisin üniformalı kısmına, bunlardan başkası sivil sınıfa dahildir.

Üniformalı komiserlerden birinci sınıftakilere "birinci komiser,, ikincidekilere "ikinci komiser,, üçüncüdekilere "üçüncü komiser,, denilir. Sivil memurlar da sınıflarına göre sivil merkez memuru veya birinci, ikinci, üçüncü, sivil komiser unvanile anılır.

MADDE 4 — İstanbul emniyet müdürlüğü birinci sınıf emniyet müdürlüğünün iki derece ve Ankara emniyet müdürlüğü bir derece üstündür.

Devlet memurları maaşatının tevhit ve teadülüne dair 1452 numaralı kanunun Emniyet işleri umum müdürlüğü vilâyet memurlarına ait kısmı işbu kanuna bağlı "C,, cetveline göre tadil edilmiştir.

MADDE 5 — Birinci sınıftan yukarı emniyet müdürü bulunan vilâyetlerde, birinci ve ikinci sınıf emniyet müdürü derecesinde birer emniyet müdür muavini, birinci ve ikinci ve üçüncü sınıf emniyet müdürleri derecesinde şube müdürleri, birinci ve ikinci sınıf emniyet memuru derecesinde şube müdür muavinleri veya şube reisleri istihdam olunur.

MADDE 6 — A : Emniyet işleri umum müdürlüğü ve şubasında icap ve zaruret halinde vilâyetler kadrosundan muhtelif derecelerde memur tefrik ve istihdam olunabilir.

B : Emniyet müdüriyetleri şube müdür veya reisliklerine lüzumu kadar sivil veya üniformalı merkez memuru ile sivil ve üniformalı memur tefrik olunur.

C : Emniyet müdürlükleri şube ve kalemlerinde istihdam olunacak polis memurlarının dereceleri ve miktarları Emniyet işleri umum müdürlüğüne tayin ve tesbit olunur.

Mesleke giriş

MADDE 7 — Polis meslekine girmek için aranacak evsaf ve şerait polis nizamnamesinde yazılıdır.

MADDE 8 — Merkezde müstahdem üçüncü ve daha yukarı derecelerdeki memurlarla vilâyetlerde müstahdem birinci derecede bulunan emniyet müdürleri, polis mektebi müdürleri ve emniyet müdüriyetleri şube müdürlerinin mülkiye veya liseyi veya yedi senelik idadiyi ikmal etmiş hukuk mekteplerinden mezun olmaları şarttır.

MADDE 9 — Mülkiye veya hukuk mekteplerinden mezun olanlar, memurin kanunundaki evsafı haiz olmak şartile doğrudan doğruya polis merkez memurluğuna veya muadili memuriyetlere kabul olunurlar. Bu gibilerin daimî hizmete kabulü için, bir sene müddetle namzetlik devresi geçirmeleri mecburidir. Bu müddet zarfında ahlâk, bünye ve iktidar ehitile zabıta meslekine elverişli buldukları mensup oldukları müdüriyetçe tasdik ve emniyet işleri umum müdürlüğüne kabul edilenler daimî hizmete naklolunurlar.

Ehliyetleri tasdik edilmeyenler hakkında dahiliye memurları kanununun ikinci maddesi hükmü tatbik olunur.

MADDE 10 — Sivil memur olabilmek için aşağı

MADDE 6 — A : Emniyet işleri umum müdürlüğünde ve şubasında icap ve zaruret halinde vilâyetler kadrosundan muhtelif derecelerde memur tefrik ve istihdam olunabilir.

B : Emniyet müdürlükleri şube müdür veya reisliklerine lüzumu kadar sivil veya üniformalı merkez memur ile sivil ve üniformalı memur tefrik olunur.

C : Emniyet müdürlükleri şube ve kalemlerinde istihdam olunacak polis memurlarının derece ve miktarları Emniyet işleri umum müdürlüğüne tayin ve tesbit olunur.

Mesleke giriş

MADDE 7 — Polis meslekine girmek için işbu kanuna tevfikan yapılacak nizamnamede tesbit olunacak vasıf ve şartları haiz bulunmak lâzımdır.

MADDE 8 — Merkezde müstahdem üçüncü ve daha yukarı derecelerdeki memurlarla vilâyetlerde müstahdem bulunan emniyet müdürleri, polis mektep müdürleri ve emniyet müdürlükleri şube müdürleri, mülkiye veya lise veya yedi senelik idadiyi ikmal etmiş hukuk mektepleri mezunu olmaları şarttır.

MADDE 9 — A - Mülkiye veya hukuk mekteplerinden mezun olanlar memurin kanunundaki vasıfları haiz olmak şartile doğrudan doğruya polis merkez memurluğuna veya muadili memuriyetlere kabul olunurlar. Bu gibilerin daimî hizmete kabulü için en az altı ay namzetlik devresi geçirmeleri mecburidir; bu müddet zarfında zabıta meslekine elverişli buldukları mensup oldukları müdüriyetçe tasdik ve Emniyet işleri umum müdürlüğüne kabul edilenler daimî hizmete naklolunurlar.

Ehliyetleri tasdik edilmeyenler hakkında Dahiliye memurları kanununun ikinci maddesi hükmü tatbik edilir.

B : İhtiyat zabıtlığı yapmış olan orta mektep mezunlarının üçüncü ve lise mezunlarının da ikinci komiserliğe bilimtihan tayinleri caizdir. Komiserliğe bu suretle tayin olunanların bir sene teerübeden sonra tebeyyün edecek hallerine göre memuriyetleri tasdik veya alâkaları katolunur. İmtihanlar Emniyet işleri umum müdürler encümenince iera olunur.

MADDE 10— Sivil memur olabilmek için aşağı

ğrdaki evsafı haiz bulunmak lâzımdır.

A : Polis mektebinden mezun olmak,

B : Namzetlik müddeti dahi olduğu halde üniformalı sınıfta lâakal üç sene istihdam olunup ehliyet, liyakat, cesaret ve irade sahibi olduğu sicil ve mahrem dosyası mündericatile tebeyyün etmek.

MADDE 11 — Yukarıdaki evsafı haiz olduğu anlaşılan üniformalı polis memurları sivil sınıfında ayrıca bir sene namzetlik devresi geçirmeğe mecburdurlar.

Bu müddet zarfında liyakat ve gayreti ve bu sınıfta istidadı görülenler üçüncü sınıf sivil komiserliğe tayin ve aksi takdirde aslı sınıflarına iade olunurlar.

Üniformalı sınıfa mensup iken lüzum ve ihtiyaç üzerine muvakkaten sivil sınıfında hizmet etmiş olanların bu hizmetleri namzetlik müddetine mahsup olunmaz.

MADDE 12 — Kadınlardan boy kaydı hariç olmak üzere işbu kanunda musarrah evsafı ve şeraiti cami bulunanların polisin sivil kısmında istihdamları caizdir.

MADDE 13 — Merkez ve vilâyet polis idareleri tercümanlıklarına ve sair müteferrik hizmetlere meslek haricinden her hangi bir zatın tayini caiz ise de bu gibilerin hizmetleri meslekte kıdem ve derece almağa esas teşkil etmeyip hizmetlerinden istîğna husulünde lâakal beş sene ve daha ziyade hizmet edenlere maaşlarının üç mislini tecavüz etmemek üzere vekâletçe tensip olunacak bir ikramiye verilerek alâkaları katolunur.

MADDE 14 — Emniyet müfettiş ve memurluklarına meslek haricinden her hangi bir zatın tayini caiz ise de bu gibilerin bir senelik bir tecrübeyi müteakip kifayetleri tahakkuk ederse emniyet müfettişliği memurini asliyesinden addolunurlar ve memurün kanununun diğer devlet memurlarına bahşettiği hukuktan tamamile istifade ederler.

ğrdaki vasıf ve şartları haiz bulunmak lâzımdır:

A : Polis mektebinden mezun olmak,

B : Namzetlik müddeti dahil olduğu halde üniformalı sınıfta en az üç sene istihdam olunup ehliyet, liyakat, cesaret ve irade sahibi olduğu sicil ve mahrem dosyası mündericatile tebeyyün etmek.

MADDE 11 — Yukarıdaki vasıfları haiz oldukları anlaşılan üniformalı polis memurları sivil sınıfında ayrıca bir sene namzetlik devresi geçirmeğe mecburdurlar.

Bu müddet zarfında bu sınıfta istidadı görülenler üçüncü sınıf sivil komiserliğe tayin ve aksi takdirde aslı sınıflarına iade olunurlar.

Üniformalı sınıfa mensup iken lüzum ve ihtiyaç üzerine muvakkaten sivil sınıfta hizmet etmiş olanların bu hizmetleri namzetlik müddetine mahsup olunamaz.

MADDE 12 — Aynen.

MADDE 13 — Merkez ve vilâyet polis idareleri tercümanlıklarına ve sair müteferrik hizmetlere meslek haricinden herhangi bir zatın tayini caiz ise de bu gibilerin hizmetleri meslekte kıdem ve derece almağa esas teşkil etmeyip hizmetlerine artık lüzum görülmediği zaman kendilerine üç aylık maaşlarını tecavüz etmemek üzere vekâletçe tensip olunacak bir ikramiye verilerek alâkaları kesilir.

MADDE 14 — A - Emniyet müfettişlik ve muavinlik ve memurluklarına meslek haricinden herhangi bir zatın tayini caizdir.

Bir senelik tecrübeye neticesinde kifayetleri tahakkuk ederse bunlar memur hukukunu haiz olmak üzere asaleten Emniyet müfettişlik ve muavinlik ve memurluklarına tayin olunabilir.

B - Emniyeti umumiye vilâyet memurları kadrosile Emniyet müfettişleri kadrosuna dahil olup ta işbu kanuna merbut «D» cetvelinde gösterilen ve vaziyetleri Devlet memurları maaşatının tevhit ve teadülüne dair 1452 numaralı kanunun onuncu maddesindeki hükme uygun bulunan memurlardan ehliyeti bilfiil sabit olanlara - her terfi müddeti geçtikçe - bütçeye konacak tahsisat dairesinde bir zam yapılır.

MADDE 15 — lüzumu olan vilâyetlerde tabibi adli vezifesini ifa ile beraber polis memurlarının ahvali sıhhiyelerine de nezaret etmek üzere sertabip, tabip ve kabile istihdam olunur.

İhtisasları Sıhhiye vekâletince tasdik ve kabul edilmek şartile bunların tayinleri Emniyet işleri umum müdürlüğünün inhası ve Vekâletin tasdikile iera olunur.

Bu memurlar polis meslekine dahil değildirlir.

İntihap ve tayin usulleri

MADDE 16 — Üçüncü maddenin dördüncü ve daha aşağı derecesindeki merkez memurlarile ikinci derecesindeki vilâyet memurları Emniyet işleri umum müdürlüğünün inhası üzerine vekâletçe,

Üçüncü derecedeki vilâyet memurları Emniyet işleri müdürler encümeninin intihabı, Umum müdürün tasvibi ve vekâletin tasdikile;

Dördüncü derecedeki vilâyet memurları; emniyet müdüriyetleri veya emniyet memurlukları intihap heyetinin kararı, emniyet müdürlüklerinin muvafakati ve valinin tasdikile tayin olunurlar.

Üniformalı polis namzetleri, polis mektepleri ve emniyet müdüriyetleri intihap heyetinece intihap ve namzet olarak mektebe sevk olunurlar.

Şeraiti lâzimeyi haiz sivil polis namzetlerinin aslı sivil memurluğuna tayinleri mahallerinin inhası üzerine Emniyet işleri umum müdürlüğünece iera olunur.

MADDE 17 — Emniyet ve müfettiş ve muavinlerle emniyet hizmetinde müstahdem memurların sureti intihap ve tayinleri nizamname ahkâmına tâbidir.

Müfettişler

MADDE 18 — Umum müdürlüğe merbut olmak üzere bir başmüfettişin idaresi altında muhtelif derecelerde lüzumu kadar polis müfettişi ve müfettiş muavininden mürekkep bir teftiş heyeti istihdam olunur.

MADDE 19 — A : Polis müfettişleri; emniyet müdürlüğünde lâakal üç sene hizmet etmiş zevat meyanında veyahut hukuk veya mülkiye mekteplerinden mezun emniyet müdürlerinden ve kay-

MADDE 15 — Lüzum olan vilâyetlerde zabıta tabipliği vazifesini ifa ile beraber polis memurlarının ahvali sıhhiyelerine de nezaret etmek üzere başhekim, hekim kullanılır. Ayrıca lüzumu kadar ebe istihdam olunur.

İhtisasları Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletince tasdik ve kabul edilmek şartile bunların tayinleri Emniyet işleri umum müdürlüğünün inhası ve Dahiliye vekâletinin tasdikı ile iera olunur.

Bu memurlar polis meslekine dahil değildirlir.

İntihap ve tayin usulleri

MADDE 16 — Üçüncü maddede yazılı merkezdeki memurlardan dördüncü ve daha aşağı derecede bulunanlarla vilâyetlerde ikinci derecede bulunan memurlar Emniyet işleri umum müdürünün inhası üzerine vekâletçe;

Vilâyetlerde üçüncü derecede bulunan memurlar Emniyet işleri umum müdürlüğü müdürler encümeninin intihabı, umum müdürün tasvibi ve vekâletin tasdikile;

Vilâyetlerde dördüncü derecede bulunan memurlar, emniyet müdürlük veya memurlukları intihap heyetinin kararı, emniyet müdür ve memurluklarının muvafakati ve valilerin tasdikile tayin olunurlar.

Üniformalı polis namzetleri, polis mektepleri ve emniyet müdür ve memurlukları intihap heyetinece intihap ve namzet olarak mektebe sevk olunurlar. Lâzımgelen şartları haiz sivil polis namzetlerinin sivil memurluğu kısmına tayinleri mahallerinin inhası üzerine Emniyet işleri umum müdürlüğünece iera olunur.

« Bu madde kaldırılmıştır ».

Müfettişler

MADDE 17 — 18 inci madde aynen

MADDE 18 — A : Polis müfettişleri; emniyet müdürlüğünde en az üç sene hizmet etmiş zevat meyanından veya tercihan hukuk ve mülkiye mekteplerinden mezun emniyet müdürlerinden ve kay-

ya kaymakamlardan tercihan ve müfettiş muavinleri de; polis ve sivil merkez memurluklarından ve emniyet işleri şube şefliklerinde hizmet etmiş olanlar arasından veyahut hariçten intihap ve tayin olunurlar.

Müfettişliğe ve muavinliğe bidayeten tayin olunanlar bir sene zarfında namzetlik devresi geçirirler.

Bu müddetin içinde müfettişliğe ve muavinliğe kabiliyet ve kifayeti görülmiyenler evvelki derece ve sınıflarına iade olunurlar.

B : Polis müfettişlerinin mesai ve istihdam tarzları polis nizamnamesinde musarrahtır.

Terfi

MADDE 20 — Üniformalı ve sivil memurların bir derecenin bir sınıfıtan yukarı veya en yukarı sınıftan üst derecenin en küçük sınıfına terfileri için buldukları sınıfta lâakal üç sene hizmet etmek,

Beşinci ve altıncı derecedeki memurlar için bilmüsabaka ehliyet göstermek ve derecesine göre orta veya yüksek polis kursunu takip ve muvaffakiyetle ikmal etmiş bulunmak şarttır.

MADDE 21 — Mülkiye ve hukuk mezunu merkez memurları kanunî hizmet müddetlerini ikmal eyledikleri takdirde doğrudan doğruya üçüncü sınıf emniyet müdürlüğüne tayin olunabilirler.

Tahvil ve nakil

MADDE 22 — Emniyet umum müdürlüğü şube müdürlükleri birinci sınıf emniyet müdürlüğü derecesindedir. İcaap ve zaruret halinde emniyet işleri şube müdürleri ve polis müfettişleri sınıflarına muadil emniyet müdürlüklerine nakledilebilecekleri gibi emniyet müdürlerinin de naklen veya terfian emniyet işleri şube müdürlüklerine ve polis müfettişliklerine tayinleri caizdir.

MADDE 23 — Üçüncü maddenin ikinci derecesindeki vilâyet memurlarının emniyet işleri şube şefliklerine ve şube şeflerinin de keza maaşlarına tekabül eden memuriyetlere naklen veya terfian tayinleri caizdir.

MADDE 24 — Bir derece ve sınıfta bulunan ve mecburi hizmet müddetini ikmal eylemiş olan merkezi vilâyetlerdeki polis mesleğinde bulunan memurların lüzumu sabit olduğu ve Dahiliye me-

makamlardan; ve müfettiş muavinleri de polis ve sivil merkez memurluklarında ve emniyet işleri şube şefliklerinde hizmet etmiş olanlar arasından intihap ve tayin olunurlar.

Müfettişliğe ve muavinliğe bidayeten tayin olunanlar bir sene namzetlik devresi geçirirler.

Bu müddet içinde müfettişliğe ve muavinliğe kabiliyet ve kifayeti görülmiyenler evvelki derece ve sınıflarına iade olunurlar.

B : Polis müfettişlerinin mesai ve istihdam tarzları nizamname ile tesbit olunur.

Terfi

MADDE 19 — Üniformalı ve sivil memurların bir derecenin bir sınıfından yukarı sınıfa veya en yukarı sınıfından üst derecenin en aşağı sınıfına terfileri için buldukları sınıfta en az üç sene hizmet etmek; üçüncü, dördüncü ve beşinci derecedeki memurlar için bilmüsabaka ehliyet göstermek ve derecesine göre orta ve yüksek polis kursunu takip ve muvaffakiyetle ikmal etmiş bulunmak şarttır.

MADDE 20 — 21 inci madde aynen

Tahvil ve nakil

MADDE 21 — 22 nei madde aynen

MADDE 22 — Üçüncü maddenin ikinci derecesindeki vilâyet memurları Emniyet işleri umum müdürlüğü şube şefliklerine ve şube şefleri de keza maaşlarına tekabül eden memuriyetlere naklen veya terfian tayin edilebilirler.

MADDE 23 — Mecburi hizmet müddetini ikmal eylemiş olan merkez ve vilâyetlerdeki polis memurları lüzumu halinde ve dahiliye memurları kanununun aradığı vasıf ve şartları haiz buldukları

murları kanunundaki evsaf ve şeraiti haiz buldukları takdirde Umum müdürlüğün muvafakatinin istihsalinden sonra aynı derece ve sınıftaki diğer Dahiliye memurluklarına nakil ve tayinleri caizdir.

MADDE 25 — Polis müfettişleri ve emniyet müdürleriyle kaymakamlar sınıfı itibarile yekdiğesine müsavidirler.

Emniyet işleri şube müdürleriyle polis müfettişlerinin ve emniyet müdürlerinin icabında kaymakamlıklara ve kaymakamların da şube ve emniyet müdürlükleriyle polis müfettişliklerine kanunî şartları haiz oldukları takdirde naklen veya terfian tayin olunabilirler.

MADDE 26 — On birinci maddedeki sarahate riayet olunmak şartile aynı derecedeki üniformalı ve sivil memurların bir kısmından diğerine nakilleri polis nizamnamesi ahkâmına tâbidir. Bunların muvafakatleriyle becaişleri caiz değildir.

İstifa ve mezuniyet

MADDE 27 — İlk üç senelik mecburî hizmet müddetini ikmal etmiş olan her memurun istifa hakkı vardır. Daha evvel istifa veya vazifesini terkedenden memurlar dereceleri her ne olursa olsun sicilleri mazbut olmadığı takdirde bir daha polis hizmetinde istihdam olunamazlar.

Mecburi hizmet müddetlerini doldurmadan istifa eden meslek mektebi mezunu polislerden tahsili emval kanunu hükümleri dairesinde iâşe ve sair mektep masrafları tahsil olunur.

MADDE 28 — Polis memurlarına verilecek izin polis nizamnamesindeki ahkâma ve üçüneü ve daha yukarı derece merkez memurlarının ve birinci dereceye dahil vilâyet memurlarının mezuniyetleri memurun kanununda yazılı şartlara tâbidir.

Müdürler encümeni

MADDE 29 — Merkezde umum müdür muavininin riyaseti altında şube müdürlerinden mürekkep bir müdürler encümeni vardır.

Kararlar umum müdürün tasvibile tamam olur. Encümenin vazifesi şunlardan ibarettir:

A : Üçüneü derecedeki vilâyet memurlarının

takdirde aynı derece ve sınıfta bulunan diğer dahiliye memurluklarına nakil ve tayin olunabilirler.

MADDE 24 — Emniyet işleri şube müdürlükleri, polis müfettişlikleri, emniyet müdürlükleri ve emniyet müdürlükleri şube müdürleri kaymakamlığa muadildir.

Bu vazifelerde bulunanlardan kanunî şartları haiz olanlar icabında kaymakamlıklara ve kaymakamlar da bu memuriyetlere naklen veya terfian tayin olunabilirler.

MADDE 25 — Üniformalı ve sivil memurların bir kısımdan diğerine nakilleri için geçecekleri kısım hakkında bu kanunda yazılı şartların vücudu lâzımdır.

İstifa ve mezuniyet

MADDE 26 — İlk üç sene mecburî hizmet müddetini ikmal etmiş olan memurlar istifa edebilirler. Kabule şayan mazerete istinaden ve mektep masarifini vermek şartile daha evvel de istifa edilebilir. İstifa edenlerden sicilleri düzgün olanların tekrar poliste istihdamı caizdir.

İstifanın kabulünü beklemeksizin veya istifa etmeksizin vazifesini terkedenden memurların bir daha polis mesleğinde istihdam olunmamak üzere kayıtları terkin olunur ve haklarında kanunî takibat yapılır. Mektep masarifini vermeyenler hakkında tahsili emval kanunu ahkâmı tatbik edilir.

MADDE 27 — Memurun kanunundaki senelik mezuniyetinden maada polis memurlarına haftada yirmi ödrü saat izin verilir ve bunun istimali tarzları nizamname ile tesbit olunur.

Müdürler encümeni

MADDE 28 — Merkezde umum müdür muavininin riyaseti altında şube müdürlerinden mürekkep bir müdürler encümeni vardır.

İşbu encümenin kararları umumî müdürün tasdikile tamam olur.

Encümenin vazifesi şunlardan ibarettir:

mesai ve faaliyetlerinin zatî hal ve vaziyetlerinin tesbiti, intihabı,

B : Dördüncü derecedeki vilâyet memurlarının terfi ve tahvilleri,

C : Memurlara verilecek para mükâfatının kabul ve miktarının tayini.

İnzibatî cezalar

MADDE 30 — A : İnzibatî cezalar şunlardır :

İhtar, tevbih, maaş katı, kıdem tenzili, sınıf tenzili, memuriyetten ihraç.

B : Bu cezalar hakkındaki ahkâm polis nizamnamesinde muharrerdir.

A : Üçüncü derecedeki vilâyet memurlarının mesai ve faaliyetlerinin, zatî hal ve vaziyetlerinin tesbiti, intihabı, terfi ve tahvilleri;

B : Dördüncü derecedeki vilâyet memurlarının terfi ve bir vilâyetten diğer bir vilâyete tahvilleri;

C : Memurlara verilecek para mükâfatının ve miktarının takdir ve tayini.

İnzibatî cezalar

MADDE 29 — Memurin kanununun 28, 29, 30, 31, 32, 33 üncü maddelerinde yazılı hallerden başka aşağıdaki hallerde dahi karşılardaki cezalar verilir :

A : İhtar; zaruret olmadan merciini tecavüz etmek,

B : Tevbih,

1 - Meslekî terbiyeye uymıyan tavru harekette bulunmak,

2 - Teftiş veya takipleri sebepsiz uzatmak,

3 - Raporları ve tahkik evrakını vaktinde göndermemek,

4 - Bir tahkikatı kastsız olsada noksan bırakmak,

5 - Teftiş için gidilecek yeri işaa etmek,

6 - Müfettişler tarafından tevdi edilen teftiş lâyihalarına ve sorulan suallere sebepsiz olarak üç gün zarfında cevap vermemek,

7 - Bir meselenin evrakını kasıt olmaksızın zayi etmek,

8 - Vazife icabını takdir ve ifada müsamaha göstermek,

9 - Meslek terbiyesine muhalif harekette bulunmak,

10 - Nizamnameye mugayir bir şekilde giyinmek ve dolaşmak,

11 - Vazifede temaruz etmek,

12 - Silâhını ve elbisesini kirli tutmak,

13 - Âmirlerinin tenbihatma riayet etmemek,

14 - Göreceği veya dolayısıyla muttali olacağı polisi alâkadar eden vaka ve hadiseleri âmirine vakit ve zamanile haber vermemek,

15 - Memuriyet mıntakası dahilindeki ahali ve esnaf ile lâubali olmak,

16 - Herhangi bir yol, mahal veya şahsı arayıp soranları cevapsız bırakmak, veya başmdan savmak.

C : Maaş katı :

1 - Eli işten çektirilen memurlar hakkında tahkikat bittikten sonra mazeretsiz olarak en çok on

beş gün zarfında fezlekesini ait olduğu makama vermemek,

2 - Mafevkinden izin almaksızın haftalık mezu-niyetini muayyen saattan evvel istimal etmek ve muayyen vakitte vazifesi başına avdet eylememek,

3 - Meemuu bir aylık maaş miktarını geçecek derecede esnaf ve tüccara borçlanmak,

4 - Sevkine memur olduğu eşhasın hata ve ted-birsizlik neticesi firarına sebebiyet vermek,

5 - Esliha ve cephaneden gayri Devlet malı olan eşyanın hata ve tedbirsizlik neticesi ziyana meydan vermek,

6 - Sivil elbise ile umuma açık olan yerlerde sarhoş olmak,

D : Kıdem tenzili:

1 - Sıfat ve vazifesi dolayısıyla muttali olduğu tahkikat ve istihbaratı ifşa etmek,

2 - Nokta ve devriye ve nöbette uyumak,

3 - Mirî esliha ve cephanesini ihmali yüzünden gaip etmek « Ayrıca bedeli ödettirilir »,

4 - Üniforma ile umuma açık yerlerde işret etmek.

E : Sınıf tenzili:

1 - Âmirlerine hakaret etmek,

2 - Vazife başında veya vazifeden dolayı madu-nuna yahut arkadaşlarına hakaret etmek,

3 - Madununu veya hemmertebe meslek arkadaş-larını döğmek,

4 - Mensup olduğu Emniyet müdüriyeti veya memurluğu mntakası haricine izinsiz gitmek veya vazife icabı gittiği takdirde âmirini haberdar etme-mek,

5 - Cemi ianat nizamnamesine mugayir hareket-te bulunmak,

6 - Esliha ve cephaneden gayri Devlet malı olan eşyasının bilerek ziyana sebebiyet vermek,

7 - Üniforma ile umuma açık mahallerde işreti tekerrür etmek.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı halleri irtikâp edenler sınıflarının tenziline imkân bulunmayan memurlardan ise haklarında bir sene kıdem tenzili cezasile beraber on beş günlük maaş katı cezası tat-bik edilir. Bu fiili tekerrür edenler memuriyetten ihraç olunur.

F: Memuriyetten ihraç:

1 - Sirkat, sahtekârlık, dolandırıcılık, iffetsi-kenlik, iftira, irtikâp, irtişa, salâhiyeti kanuniyeyi ligarazin suiistimal fiillerinden her hangi birini irtikâp ettiği maddeten sabit olmak,

2 - Âmirinin, infaz edilmemesi Devlete zarar ve-

recek, emirlerini icra etmemek,

3 - Mafevklerini söz veya yazı ile tehdit eylemek,

4- Ziyat Devletçe zararı mucip olsun olmasın bir meselenin evrakını kasten ortadan kaldırmak,

5 - Âmirinin izin ve malûmatı olmaksızın mevkiini ve vazifesini ve halefine devretmeksizin memur olduğu nokta mevkiini terketmek, “mücbir sebepler müstesnadır,,

6 - Mezun olduğu günlerde üniforma ile veya gayri mezun olduğu günlerde bilâ vazife gerek üniforma ile ve gerek sivil olarak fuhuşhaneye gitmek veya fahişelerle irtibat ve münasebet tesis eylemek,

7 - Âmirini her ne suretle olursa olsun söz veya yazı veya silâhla tehdit etmek,

8 - Masarifini maaş ve iradı ile tevzin etmeyip ötekine berikine borçlanarak ödememeyi itiyat edinmek,

9 - İfasma memur olduğu ve ifşası Devletçe mazarratı mucip olan tahkikat safhalarını âmirinden gayrisine ifşa etmek,

10 - Sevkine memur olduğu eşhasın kasten firarına sebebiyet vermek,

11 - Her ne sebeple olursa olsun mafevkine filen hakaret etmek,

12 - Mirî esliha ve cephanesini satmak veya başkasına vermek, (Bedeli ödettirilir).

13 - Alenî mahallerde sarhoş olarak bağırıp çağırmak veya yıkılmak veya bilâsebeb silâh atmak,

14 - Her hangi bir şekilde olursa olsun karakolda veya vazife başında içki içmek,

15 — Uyuşturucu maddeleri kullanmağı itiyat etmek.

MADDE 30 — Vazife icabını takdir ve ifade müsamaha Devlet ve efratça mazarratı mucip olmuşsa zararın derecesine göre memur hakkında inzibatî cezalar en ağırına kadar tatbik olunur.

MADDE 31 — Toplu olarak âmirlerinin emirlerine karşı itaatsizliğe veya bunların resmî muamelâtı aleyhinde müzakere ve karar ittihazına kalkışan veyahut verilen emirlerin ademi ierasını temin maksadile birleşenler, hareketlerinin ehemmiyetleri derecesine göre sınıf tenzili veya meslekten ihraç cezalarını görürler.

MADDE 32 — İrtikâp ve irtişaları veya vazife ve memurluk haysiyet ve şerefine uymıyan kötü itiyat ve halleri ayrı ayrı iki müfettiş tarafın-

dan verilen rapor veya muhtelif iki âmirin mahrem teziye varakalarıle teyyüt ettiği halde madde ve kanunî kâfi deliller bulunamamasından dolayı haklarında takibat yapılmıyan memurlar inzibat komisyonları kararile meslekten çıkarılır.

MADDE 33 — Bir memura isnat olunan fiil inzibatî cezayı müstelzim olmakla beraber Türk ceza kanunu mucibince celandırılmayı da istilzam eylediği ve inzibatî ceza hakkında karar verilebilmesi için mevcut deliller kâfi görülmiyerek mahkeme hükmüne intizar zarureti bulunduğuna kanaat edildiği takdirde inzibatî cezanın tatbiki mahkeme kararı neticesine talik olunabilir.

MADDE 34 — 29 uncu maddede mezkûr cezalardan kıdem ve sınıf tenzili gibi cezalarla bir sende üçten fazla teziye olunupta ıslahhal etmelerinden ümit kesilen memurlar memuriyetlerinden ihraç olunur.

Inzibat komisyonu ve polis divanları

MADDE 31 — Dördüncü ve daha aşağı derecede bulunan merkezdeki memurlarla ikinci ve üçüncü derecedeki vilâyet memurları hakkında, memurin kanunu ile Dahiliye memurları kanununa ve polis nizamnamesine tevfikan inzibatî ceza tertibine inzibat komisyonu halinde toplanacak olan emniyet işleri müdürler encümeni salâhiyettardır.

Dördüncü ve beşinci derecedeki vilâyet memurlarının polis nizamnamesi ahkâmına muhalif hareketlerinden dolayı teziyeleri mahalli polis ve polis mektebi divanlarına aittir.

MADDE 32 — Vilâyetlerdeki üçüncü derecenin ikinci ve üçüncü sınıflarındaki memurlar hakkında ihtar, tevbih, maaş katı cezalarının tayini salâhiyeti Umum müdürlük inzibat komisyonunca münasip görülecek polis divanlarına tevdi olunabilir.

Inzibat komisyonları ve polis divanları

MADDE 35 — Inzibatî cezalar merkezde inzibat komisyonu halinde içtimâ eden müdürler encümeni ve vilâyetlerle polis mekteplerinde polis divanları tarafından verilir. Valiler tarafından ihtar ve tevbih cezaları vilâyetlerin her sınıf polis memurları hakkında resen de verilebilir.

MADDE 36 — Polis divanları vilâyetlerde ve polis mekteplerinde emniyet veya polis mektep müdürlerinden veya emniyet memurundan sonra gelen en yüksek dereceli ve en kıdemli komiserin riyaseti altında olmak üzere yüksek dereceli ve kıdemli iki polis âmirinden teşekkül eder.

MADDE 37 — Merkezdeki 4 üncü ve daha aşağı derecede bulunan memurlarla vilâyetlerdeki ikinci ve üçüncü derecede bulunan memurlar hakkında inzibat komisyonu,

Vilâyetlerdeki dördüncü ve beşinci derecede bulunan memurlar hakkında da polis divanları tarafından memurin kanununa ve bu kanuna tevfikan tatbik olunacak inzibatî cezalara dair karar verilir.

MADDE 33 — İnzibat komisyonu ve polis ve mektep divanlarının ihtar, tevbih, maaş katı hakkındaki kararları katî olup kabili itiraz ve temyiz değildir.

Kıdem tenzili, sınıf tenzili ve memuriyetten ihraç hakkındaki divan kararları, umum müdürlük inzibat komisyonunda ve inzibat komisyonunun kararları da; Şûrayı devlette itiraz vukunda tetkik olunur.

MADDE 34 — Polis divanlarının kararları vilâyetlerde emniyet müdürlerinin veya emniyet memurlarının,

Mekteplerde mektep müdürünün ve merkezde Umum müdürlüğün, tasdikile katiyet kesbeder.

Ancak polis divanlarının memuriyetten ihraç hakkındaki kararlarını vilâyetlerde valilerin ve mekteplerde Emniyet işleri umum müdürünün tasdikına iktiran etmesi şarttır.

Sicil

MADDE 35 — Polis memurlarının sicillerile mahrem dosyalarının tesbit ve tasnif usulleri polis nizamnamesile tayin olunur.

Gayret ve fedakârlık karşılığı

MADDE 36 — Memleketin emniyet ve asayişine ve Devletin menfaatlerine, efradın can, mal, ve ırzını koruyucu yüksek hizmetleri görülen ve talim devrelerinde en ziyade muvaffak olan polis silkine mensup memurların bu hizmet ve gidişleri polis nizamnamesinde gösterilen şekilleri dairesinde karşılır.

Tedris ve talim

MADDE 37 — Polis mesleğinde tedris ve talim mekteplerde yapılır.

Bunun için lüzumu kadar polis mektebi açılır.

Tedris ve talim usulleri ve şeraiti polis nizamnamesinde musarrahtır.

Melbusat ve teçhizat ve tedavi

MADDE 38 — Polisin hizmet ve nakliye otomobili ve otobüsleri ve motorbotları ve bunların

Sicil

MADDE 38 — 35 inci madde aynen.

Gayret ve fedakârlık karşılığı

MADDE 39 — Memurun kanununun 22, 23, 24, ve 25 inci maddelerile 1850 numaralı kanunun 6 nci maddesindeki ahkâmdan başka aşağıdaki hallerde de naktî mükâfat verilir

1 - Memleketin emniyet ve asayişini ve Devletin menfaatlerini, ve efradın, mal, can ve iffetini koruyucu yüksek hizmetleri görülenlere tam bir maaş nisbetinde,

2 - Fevkalâde ahvalde hayatını tehlikeye koyarak büyük yararlıklar gösterenlere iki maaştan bir senelik maaş miktarda kadar,

Tedrisat ve talim

MADDE 40 — Polis mesleğinde tedris ve talim mekteplerde yapılır bunun için lüzumu kadar polis mektebi açılır.

Tedris ve talim usulleri ve şeraiti nizamname ile tesbit olunur.

Melbusat ve teçhizat ve tedavi

MADDE 41 — 38 inci maddeye zirdeki fıkranın ilâvesile aynen:

bilûmum sarfiyatı, muhabere, tenvir ve teshin ve vesaiti fenniye mefruşat ve kırtasiye ve polis merkez memurları ve başmemurlarla bu dereceden aşağı derecedeki memurların melbusat ve teçizat ve bilûmum memurların kanun dairesinde verilecek tedavi masrafları ve indelicap ihdas olunacak atlı polis memurlarının yem bedeli ve memurların ve hayvanların tedavi ve kullanılacak polis köpeklerinin mubayaa ve iâşe masrafları umumiyetle Devletçe verilir.

MADDE 39 — A : Emniyet işleri umum müdürlüğü merkez teşkilâtı kadrosu ve dereceleri; Dahiliye vekâleti merkez teşkilâtı ve vazifeleri hakkındaki 1624 numaralı kanun ve ona merbut "A" cetvelile tayin ve tasrih edilmiştir.

B : 1624 numaralı Dahiliye merkez teşkilât kanununa merbut A cetvelinde polis müfettişlerine ait kısım yerine bu kanuna merbut "B" işaretli kadro konulmuştur.

C : Devlet memurları maaşatının tevhit ve teadülüne dair 1452 numaralı kanuna merbut 2 numaralı cetvelin Emniyeti umumiye vilâyet memurlarına ait kısım yerine bu kanuna merbut "C" işaretli teşkilât kadrosu konulmuştur.

MADDE 40 — 788 numaralı memurun kanununun işbu kanuna mugayir olmıyan maddeleri polis memurları hakkında da aynen meridir.

MADDE 41 — 2 mayıs 339 ve 8 cemaziyülahir 331 tarihli polis nizamnamesinin ve diğer kanun ve nizamnamelerin bu kanuna mugayir olan hükümleri mülğadır.

MADDE 42 — Bu kanun neşri tarihinden müteberdir.

MADDE 43 — Bu kanun hükümlerini icraya Dahiliye vekili memurdur.

MUVAKKAT MADDE 1 — Bu kanunun malî ahkâmma müteallik maddeleri 1 haziran 1932 tarihinden itibaren meridir.

Atlı polis memurlarının zatlarına ait hayvanları vazife esnasında telef olursa bedeli Emniyeti umumiye bütçesindeki tahsisattan tazmin edilir.

Bu madde üçüncü ve dördüncü maddelere fıkra ilâvesi suretile tanzim olunmuştur.

Bu madde kaldırılmıştır.

MADDE 42 — 2 mayıs 1339 tarihli polis nizamnamesi ve Dahiliye vekâleti merkez teşkilât ve vazifeleri hakkındaki 21 mayıs 1930 ve 1624 numaralı kanun ile, Devlet memurları maaşatının tevhit ve teadülüne dair 8 mayıs 1928 tarih ve 1452 numaralı kanunun işbu kanuna muhalif hükümleri mülğadır.

MADDE 43 — Polisin meslekî terbiyesine ve efradın kabul şartlarına ve dahilî vazifelerinin ifası suretlerine dair Dahiliye vekâletince bir nizamname yapılacaktır.

MADDE 44 — İşbu kanun tarihi neşrinden müteberdir.

MADDE 45 — İşbu kanunun hükümlerini icraya Dahiliye vekili memurdur.

2 — Dahliye vekâletince bu kanuna muvazzah yeni bir polis nizamnamesi tanzim olunacaktır. Mezkûr nizamname meriyet mevkiine konuluncaya kadar 1329, 1331 tarihli polis nizamnamesinin işbu kanuna mugayir olmıyan ahkâmı kemakân cari ve muteberdir.

3 - II - 1931

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	
<i>İsmet</i>	<i>Yusu Kemal</i>	<i>Zekâi</i>	
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.	
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Dr. T. Rüstü</i>	<i>M. Abdülhalik</i>	
Mf. V.	Na. V.	İk. V.	S. İ. M.V.
	<i>Hilmi</i>	<i>M. Şeref</i>	<i>Dr. Refik</i>

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
M. No. 178
Esas No. 1/165

29 - VI - 1932

Yüksek Reisliğe

Polis teşkilâtı hakkında olup Dahiliye encümenininin mazbatasile birlikte encümenimize tevdi kılınan kanun lâyihası Dahiliye vekili Şükrü Kaya Bey hazır olduğu halde tetkik ve mütalea olundu.

Encümenimizce bu lâyiha üzerinde yapılan tetkikat ancak bütçeyi alâkadar eden kısımlara hasredilmiş ve mevcut teşkilât ile yeniden yapılması teklif olunan teşkilât dolayısıyla bütçeyi müteessir edecek bir vaziyet hâsıl olmayacağı anlaşılmıştır. Ancak 14 üncü maddenin (B) fıkrasında yazılı hususat teadül kanunile umumî bir tarzda halledilecek meselelerden olduğundan lâyihadan çıkarılmıştır.

Cetvellere müteallik olarak Dahiliye encümenince üçüncü maddeye ilâve edilen hükümler Dahiliye vekâleti merkez teşkilâtı hakkındaki kanun ile alâkadar olduğundan maddeden çıkarılmış ve dördüncü maddenin kadroya müteallik kısmı mezkûr maddeden çıkarılarak 44 üncü madde halinde lâyihaya ilâve edilmiştir.

Lâyihanın 44 üncü maddesi bazı tadilâtlarla 45 inci ve 45 inci maddesi dahi 46 ncı madde olarak kabul edilmiştir. Tereihan ve müstacelen müzakere buyurulmak üzere Umumî heyetin tasvibine arz olunur.

Reis	Reis vekili	Bu M. M.	Kâtip	Aza	Aza
Gümüşane	Konya	Giresun	Tokat	Elâziz	Çorum
<i>H. Fehmi</i>	<i>K. Hüsnü</i>	<i>Kâzım</i>	<i>Süreyya</i>	<i>H. Tahsin</i>	<i>Mustafa</i>
Aza	Aza	Aza	Aza		
Isparta	Kayseri	Sivas	Kırklareli		
<i>Mükerrem</i>	<i>A. Hilmi</i>	<i>M. Remzi</i>	<i>Şevket</i>		

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

MADDE 3 — Polis mahsus bir meslek olup mensuplarının derece, sınıf ve unvanları aşağıda gösterilmiştir:

Merkezde

Derece

- 1 Emniyet işleri umum müdürü
- 2 Emniyet işleri umum müdür muavini ve polis başmüfettişi
- 3 Emniyet işleri şube müdürleri, polis ve emniyet müfettişleri
- 4 Polis ve emniyet müfettiş muavinleri, emniyet işleri şube şefleri
- 5 Memurlar
- 6 Kâtipler

Vilâyetlerde

Derece

- 1 Emniyet müdürleri, polis mektepleri müdürleri, emniyet müdürlükleri şube müdürleri
 - 2 Emniyet müdürlükleri şube müdür muavinleri, emniyet memurları, emniyet müdürlükleri şube reisleri, üniformalı ve sivil merkezmemurları
 - 3 Üniformalı ve sivil komiserler
 - 4 Polis memurları
 - 5 Polis namzetleri
- Polis ve emniyet müfettişleri, emniyet müdürleri, üniformalı ve sivil komiserler «üçer»; emniyet memurları, polis ve emni-

yet müfettiş muavinleri, şube şefleri «ikişer» Polis mektep müdürleri, emniyet müdürlükleri şube müdürleri ve muavinleri ve şube reisleri, Üniformalı ve sivil merkez memurları, polis memur ve namzetleri « birer » sınıftan ibarettir.

Üniformalı polis merkez memurlarile komiserleri ve polis memur ve namzetleri polisin üniformalı kısmına, bunlardan başkası sivil sınıfına dahildir.

Üniformalı komiserlerden birinci sınıftakilere « birinci komiser » ikincidekilere «ikinci komiser » üçüncüdekilere « üçüncü komiser » denilir. Sivil memurlar da sınıflarına göre sivil merkez memuru veya birinci, ikinci, üçüncü sivil komiser unvanile anılır.

MADDE 4 — İstanbul emniyet müdürlüğü 1 inci sınıf emniyet müdürlüğünün 2 derece ve Ankara

emniyet müdürlüğü bir derece üstündedir.

MADDE 14 — Emniyet müfettişlik ve muavinlik ve memurluklarına meslek haricinden herhangi bir zatin tayini caizdir.

Bir senelik tecrübe neticesinde kifayetleri tahakkuk ederse bunlar memur hukukunu haiz olmak üzere esaleten emniyet müfettişlik ve muavinlik ve memurluklarına tayin olunabilirler.

MADDE 44 — Devlet memurları maaşatının tevhit ve teadülüne dair 1452 numaralı kanuna merbut 2 numaralı cetvelin Emniyet işleri umum müdürlüğünün vilâyet memurlarına ait kısmı yerine bu kanuna merbut cetvelde gösterilen teşkilât kadrosu konulmuştur.

MADDE 45 — Bu kanun 1 eylül 1932 tarihinden muteberdir.

Derece	Memuriyetin nevi	Adet	Maaş
--------	------------------	------	------

EMNİYET İŞLERİ UMUM MÜDÜRLÜĞÜ

VİLÂYET MEMURLARI

5	İstanbul emniyet müdürü	1	80
6	Ankara » »	1	70
7	Birinci sınıf emniyet müdürü, müdür muavini ve şube müdürü	2	55
8	İkinci sınıf emniyet müdürü, müdür muavini ve şube müdürü	7	45
9	Üçüncü sınıf emniyet müdürü ve şube müdürü	26	40
10	Birinci sınıf emniyet memuru ve şube müdür muavini	23	35
11	İkinci sınıf emniyet memuru ve şube müdür muavini	18	30
12	Üniformalı merkez memuru	15	25
14	Başkâtip	8	20
17	Kâtip	11	14
19	»	13	10
12	Sivil merkez memuru	13	25
14	Parmak izi memuru	3	20
15	» » »	4	17,5
13	Sivil birinci komiser	22	22
14	» ikinci »	73	20
15	» üçüncü »	202	17,5
14	Fotoğraf memuru	5	20
17	Sicil memuru	4	14
11	Hesap memuru	1	30
14	» »	1	20
17	» »	2	14
14	Mutemet	1	20
12	Tercüman	1	25
12	Emanet ve deppoy memuru	1	25
17	» » »	2	14
19	Erkek nezarethane memuru	1	10
17	Telefon memuru	1	14
19	» »	24	10
11	Sertabip	1	30
12	Tabip	3	25
14	»	5	20
19	Kabile	3	10
19	Timarer	1	10
14	Pasaport memuru	11	20
13	Üniformalı birinci komiser	107	22
14	» ikinci »	150	20
15	» üçüncü »	489	17,5

Derece	Memuriyetin nevi	Adet	Maaş
16	Polis memuru	4154	16
18	» namzedi	50	12

Polis mektebi

8	Müdür	1	45
11	Dahiliye müdürü	1	30
13	» birinci komiseri	1	22
14	» ikinci »	1	20
15	» üçüncü »	2	17,5
12	Hesap memuru	1	25
14	Kavanin ve nizamât muallimi	1	20
17	Nizamât ve tatbikat »	1	14
19	Fotoğraf ve parmak izi »	1	10
15	Tabip ve hıfzıssıhha »	1	17,5

Emniyet müfettişleri

7	Emniyet müfettişi	2	55
8	» »	2	45
9	» »	2	40
10	» » muavini	1	35
11	» » »	1	30
12	Sivil merkez memuru	2	25
14	Kâtip	4	20
13	Fen memuru	1	22
15	Birinci sınıf memur	14	17,5
16	İkinci » »	9	16